

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta
za gradbeništvo
in geodezijo

Jamova cesta 2
1000 Ljubljana, Slovenija
<http://www3.fgg.uni-lj.si/>

DRUGG – Digitalni repozitorij UL FGG
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

To je izvorna različica zaključnega dela.

Prosimo, da se pri navajanju sklicujete na bibliografske podatke, kot je navedeno:

Mohorič, K., 2015. Predlog ureditve naselja Okroglo v občini Naklo. Diplomaska naloga. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo. (mentorica Zavodnik Lamovšek, A., somentor Mrak, G.): 58 str.

Datum arhiviranja: 02-06-2015

University
of Ljubljana

Faculty of
Civil and Geodetic
Engineering

Jamova cesta 2
SI – 1000 Ljubljana, Slovenia
<http://www3.fgg.uni-lj.si/en/>

DRUGG – The Digital Repository
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

This is original version of final thesis.

When citing, please refer to the publisher's bibliographic information as follows:

Mohorič, K., 2015. Predlog ureditve naselja Okroglo v občini Naklo. B.Sc. Thesis. Ljubljana, University of Ljubljani, Faculty of civil and geodetic engineering. (supervisor Zavodnik Lamovšek, A, co-supervisor Mrak, G.): 58 p.

Archiving Date: 02-06-2015

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta za
*gradbeništvo in
geodezijo*

Jamova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si

**VISOKOŠOLSKI ŠTUDIJSKI
PROGRAM GEODEZIJA
SMER ZA PROSTORSKO
INFORMATIKO**

Kandidatka:

KLAVDIJA MOHORIČ

**PREDLOG UREDITVE NASELJA OKROGLO V OBČINI
NAKLO**

Diplomska naloga št.: 411/PI

**PROPOSAL FOR SPATIAL DEVELOPMENT OF
VILLAGE OKROGLO IN THE MUNICIPALITY NAKLO**

Graduation thesis No.: 411/PI

Mentorica:

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

Predsednik komisije:

doc. dr. Miran Kuhar

Somentor:

asist. Gašper Mrak

Ljubljana, 26. 05. 2015

STRAN ZA POPRAVKE, ERRATA**Stran z napako****Vrstica z napako****Namesto****Naj bo**

IZJAVE

Podpisana **KLAVDIJA MOHORIČ** izjavljam, da sem avtor diplomske naloge z naslovom:
»PREDLOG PROSTORSKE UREDITVE NASELJA OKROGLO V OBČINI NAKLO«.

Izjavljam, da je elektronska različica v vsem enaka tiskani različici.

Izjavljam, da dovoljujem objavo elektronske različice v digitalnem repozitoriju.

Ljubljana,

Klavdija Mohorič

BIBLIOGRAFSKO – DOKUMENTACIJSKA STRAN IN IZVLEČEK

UDK:	711.4(497.4Naklo)(043.2)
Avtor:	Klavdija Mohorič
Mentor:	doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek
Somentor:	asist. Gašper Mrak
Naslov:	Predlog prostorske ureditve naselja Okroglo v Občini Naklo
Tip dokumenta:	Dipl. nal.-VSŠ
Obseg in oprema:	58 str., 28 sl., 12 pregl., 15 graf.
Ključne besede:	razvoj podeželja, prostorska analiza, ureditev naselja, Okroglo, Naklo

Izvleček

V diplomski nalogi so na podlagi teoretičnih izhodišč in analitičnega dela podane razvojne možnosti naselja Okroglo v Občini Naklo. V teoretičnem delu so predstavljena izhodišča za urejanje podeželskega prostora ter metodološki pristop k načrtovanju podeželja. V praktičnem delu sta predstavljena Občina Naklo in naselje Okroglo v širšem in ožjem prostoru. Opravljena je bila tudi anketa med nekaterimi gospodinjstvi naselja Okroglo. Rezultati anketnega vprašalnika kažejo, da so prebivalci z naseljem v splošnem zadovoljni. Pogrešajo le površine za rekreacijo in počitek, da bi naselje bilo bolj privlačno pa bi ga tudi vizualno uredili. V analitičnem delu so predstavljene podrobne prostorske analize, kot so omejitve v prostoru, starost objektov in dejavnosti v naselju, dejanska ter podrobna namenska raba prostora, morfološka in vizualna analiza. Vse analize so grafično prikazane. Kot izhodišče za oblikovanje predloga ureditve naselja je bila izdelana tudi SWOT analiza. V zasnovi ureditve naselja Okroglo smo podali predloge za ureditev vaškega jedra, obnovo propadajočih objektov, ureditev rekreacijskega parka ter povezavo naselja Okroglo s Spodnjo Besnico z mostom preko reke Save.

BIBLIOGRAPHIC-DOCUMENTALISTIC INFORMATION AND ABSTRACT

UDC:	711.4(497.4Naklo)(043.2)
Author:	Klavdija Mohorič
Supervisor:	Assist. Prof. Alma Zavodnik Lamovšek, Ph.D.
Co-supervisor:	Assist. Gašper Mrak
Title:	Proposal for spatial development of village Okroglo in the Municipality Naklo
Document type:	Graduation Thesis – Higher professional studies
Notes:	58 p., 28 fig., 12 tab., 15 graph.
Key words	rural development, spatial analysis, village regulation, Okroglo, Naklo

Abstract

The purpose of this thesis is to provide solutions for development of the village Okroglo in the Municipality Naklo through theoretical basics and analytical part. In the theoretical part there are presented frameworks for spatial development and methodological starting points for rural planning. In the practical part the Municipality Naklo and village Okroglo are presented in its broad and narrow area. A survey was conducted among households in the village. Results of the survey questionnaire reveals us that the residents are in generally satisfied with the village. The only thing missing are recreation and resting areas. For the village to be more attractive, they would visually arrange it. In the analytical part there are presented detailed spatial analysis. All analysis separately refer to environmental constrains of the area, building age, bussines activities in the village, actual and detailed use of space, morphological and visual analysis. All analysis are graphically presented with maps. For basis of the developement of the village, SWOT analysis was made. In the development of the village Okroglo we introduced the regulation of the village center, renewed decaying bulidings, recreational park was regulated and also a connection of the village Okroglo with Spodnja Besnica with a brige across the river Sava was made.

ZAHVALA

Zahvalila bi se mentorici doc.dr. Almi Zavodnik Lamovšek in somentorju asist. Gašperju Mraku za usmeritve in potrpežljivost pri izdelavi diplomske naloge.

Predvsem pa bi se rada zahvalila družini, fantu in prijateljem, ki ste me čez celotno študijsko obdobje podpirali in mi stali ob strani. Hvala!

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	TEORETIČNA IZHODIŠČA ZA UREJANJE PODEŽELSKEGA PROSTORA	3
2.1	Turizem in podeželje	4
2.2	Zakonodaja na področju prenove in urejanja podeželja	5
2.3	Možnosti razvoja podeželja v Sloveniji	8
3	CILJI IN METODOLOŠKI PRISTOP K PRENOVI PODEŽELJA	11
3.1	Cilji prenove podeželja	11
3.2	Metodološki pristop	12
4	PREDSTAVITEV IN ANALIZA OBRAVNAVANEGA OBMOČJA	17
4.1	Predstavitev Občine Naklo in naselja Okroglo v širšem in ožjem prostoru	17
4.1.1	Občina Naklo	17
4.1.2	Naselje Okroglo	20
4.2	Rezultati izvedene ankete med prebivalci naselja Okroglo	24
4.3	Analiza Občine Naklo in naselja Okroglo	33
4.3.1	Naravne danosti	33
4.3.2	Analiza omejitev v prostoru	37
4.3.3	Analiza rabe površin	37
4.3.4	Podrobna namenska raba	38
4.3.5	Analiza starosti objektov	38
4.3.6	Analiza namembnosti objektov	38
4.3.7	Prometna analiza naselja	45
4.3.8	Morfološka analiza	45
4.3.9	Vizualna analiza	47
4.4	Ključne ugotovitve in SWOT analiza	50
5	PREDLOG UREDITVE NASELJA	52
5.1	Izhodišča, cilji in koncept ureditve	53
5.2	Zasnova ureditve	54
6	ZAKLJUČEK	57
	VIRI	59

KAZALO SLIK

Slika 1:	Miselni vzorec metodološkega pristopa (Vir: Lastna izdelava)	13
Slika 2:	Lega Občine Naklo na območju Slovenije (Vir: http://sl.wikipedia.org)	17
Slika 3:	Občina Naklo z naselji (Vir: spletna stran Občine Naklo)	17
Slika 4:	Prometna infrastruktura Občine Naklo (Vir: PISO Naklo, 2015)	19
Slika 5:	Muzejska potniška lokomotiva (Vir: http://www.tdnaklo.com/)	20
Slika 6:	Cerkev Sv. Marije Magdalene (Vir: www.naklo.si)	23
Slika 7:	Vila Toma Zupana oz. Zupanova grajšina (Vir: www.naklo.si)	23
Slika 8:	Alpsko slopno znamenje (Vir: www.naj-turizem.si)	23
Slika 9:	Podnebni tipi v Sloveniji (Vir: Lastna izdelava)	34
Slika 10:	Hidrografija na območju Občine Naklo (Vir: PISO Naklo, 2015)	35
Slika 11:	Prikaz reliefa naselja Okroglo (Vir: Atlas Okolja, ARSO)	35
Slika 12:	Franciscejski kataster: prikaz naselja Okroglo (Vir: MK RS)	37
Slika 13:	Zapuščena kmečka hiša, zgrajena leta 1719 (Vir: Lasten arhiv, december 2014)	38
Slika 14:	Karta omejitev	39
Slika 15:	Analiza dejanske rabe površin	40
Slika 16:	Prikaz podrobne namenske rabe	41
Slika 17:	Analiza starosti objektov	42
Slika 18:	Analiza namembnosti objektov	43
Slika 19:	Prometna analiza naselja Okroglo	44
Slika 20:	Kmetijski objekt v vaškem jedru (Vir: Lasten arhiv, december 2014)	45
Slika 21:	Širitev ob komunikacijah (Vir: Lasten arhiv, december 2014)	46
Slika 22:	Kulturna dediščina - Vila Toma Zupana (Vir: Lasten arhiv, dec. 2014)	46
Slika 23:	RTP Okroglo (Vir: www.eles.si)	47
Slika 24:	Razpršena gradnja (Vir: Lasten arhiv, december 2014)	47
Slika 25:	Morfološka analiza	48
Slika 26:	Vizualna analiza	49
Slika 27:	Koncept razvoja naselja Okroglo	55
Slika 28:	Zasnova namenske rabe prostora	56

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1:	Spolna sestava prebivalstva Občine Naklo, med letoma 2011 in 2014 (Vir: PP SURS, 2014, pridobljeno 02.01.2015)	18
Preglednica 2:	Število podjetij in zaposlenih v Občini Naklo od leta 2008 do leta 2013	19
Preglednica 3:	Spolna sestava prebivalstva naselja Okroglo, med letoma 2011 in 2014 (Vir: PP SURS, 2014, pridobljeno 10.10.2014)	21
Preglednica 4:	Delež prebivalcev po starostnih skupinah in spolu v naselju Okroglo (Vir: PP SURS, 2014, pridobljeno 10.10.2014)	21
Preglednica 5:	Priklop na javno infrastrukturo	27
Preglednica 6:	Zadovoljstvo z obstoječimi ureditvami naselja	28
Preglednica 7:	Zadovoljstvo z urejenostjo naselja	30
Preglednica 8:	Naravne vrednote v naselju Okroglo (Vir: Atlas okolja, ARSO, 13.10.2014)	36
Preglednica 9:	Ekološko pomembna območja v naselju Okroglo (Vir: Atlas okolja, ARSO, 13.10.2014)	36
Preglednica 10:	Varovalni gozdovi v naselju Okroglo (Vir: Atlas okolja, ARSO, 13.10.2014)	36
Preglednica 11:	Območje Natura 2000 v naselju Okroglo (Vir: Atlas okolja, ARSO, 13.10.2014)	36
Preglednica 12:	SWOT analiza za naselje Okroglo	51

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1:	Delež prebivalcev po starostnih skupinah in spolu v naselju Okroglo (Vir: PP SURS, 2014, pridobljeno 10. 10. 2014)	22
Grafikon 2:	Število generacij v gospodinjstvu	24
Grafikon 3:	Stopnja priseljevanja	25
Grafikon 4:	Status oz. zaposlitev članov gospodinjstva	25
Grafikon 5:	Dopolnilne dejavnosti	26
Grafikon 6:	Zadovoljstvo prebivalstva s stanovanjsko hišo	27
Grafikon 7:	Priklop na optično omrežje	27
Grafikon 8:	Priklop na kanalizacijsko omrežje	27
Grafikon 9:	Slabosti naselja	28
Grafikon 10:	Omejitve, ki zavirajo razvoj naselja	29
Grafikon 11:	Moteči objekti in površine	29
Grafikon 12:	Željene spremembe v naselju	30
Grafikon 13:	Kaj bi naredilo naselje Okroglo bolj privlačno	31
Grafikon 14:	Spremembe na področju počitka in rekreacije	31
Grafikon 15:	Izgradnja mostu med Okroglim in Besnico	31

1 UVOD

Spremembe v gospodarskem in političnem življenju so pričele rušiti razmerje med naravnim okoljem in kulturo podeželskega prebivalstva. Opuščajo se tradicionalne kmetijske dejavnosti, vse večja pa je želja po graditvi na podeželju. Pred vsakim posegom v prostor je zato treba najprej proučiti možnosti izrabe prostih površin znotraj območja naselja in šele nato načrtovati širitve naselja izven obstoječih grajenih struktur. Naselje je treba revitalizirati, kar poleg fizične obnove pomeni tudi ekološko prenavo, ohranjanje dediščine ter izkoristiti fizične in človeške potenciale in priložnosti, ki jih nudi. (Renčelj, 2010)

Čeprav obdano z obdelovalnimi površinami, naselje Okroglo vse bolj prevzema bivalno vlogo, kmetijstvo pa ostaja le še kot dopolnilna dejavnost. Ugodna lega, bližina tako Nakla kot večjega Kranja, naravne in grajene kakovosti prostora so priložnost za razvoj naselja tako v stanovanjskem kot v turističnem smislu, vendar pa so ti elementi v celoti neizkoriščeni.

Glavni namen in cilj diplomske naloge je proučiti možnosti in prostorske ovire ter oblikovati predlog za prihodnji razvoj in prenavo naselja Okroglo v Občini Naklo. V naselju je opaziti nazadovanje kmetijstva, staranje prebivalstva, odhod mladih v bližnja mesta (PP SURS, 2014). Z uskladitvijo podeželskega in urbanega načina življenja, posodobitvami v kmetijstvu in vizualno ureditvijo naselja bi to lahko preprečili. Cilj prenave je narediti naselje bolj funkcionalno in vizualno privlačno, privabiti obiskovalce in podati razlog zakaj ostati v naselju.

Diplomsko delo je sestavljeno iz teoretičnega in aplikativnega dela. Teoretični del zajema teoretična izhodišča za urejanje podeželskega prostora, vključujoč zakonodajo s katero se srečujemo pri urejanju in prenavi podeželja. Predstavljen je tudi metodološki pristop k urejanju podeželja. Po tem metodološkem pristopu smo opredelili probleme, določili cilje nadaljnjega urejanja naselja in analizirali stanje v prostoru. Upoštevali smo tudi vidik varstva narave, saj Okroglo zaradi neurejenosti kanalizacijskega omrežja ogroža kontaminacija podzemnih in površinskih voda.

V aplikativnem delu naloge, ki se nanaša na naselje Okroglo v Občini Naklo, smo najprej predstavili občino in naselje v širšem in v ožjem prostoru. V nadaljevanju smo se osredotočili na naselje Okroglo, v katerem smo med sodelujočimi gospodinjstvi opravili tudi anketo. S terenskim delom in analizami so predstavljeni osnovni demografski podatki in bivalne informacije, različne podrobne prostorske analize in SWOT analiza.

Prostorske analize ter vključitev predlogov prebivalcev naselja, so nam pomagale pri oblikovanju predloga prenave in razvoja, katerega namen je izkoristiti potenciale, ki jih naselje nudi ter izboljšati kakovosti življenja v naselju Okroglo.

Grafični prikaz naselja je izdelan v programu ArcGis, na podlagi digitalnih podatkov pridobljenih na Geodetski upravi Republike Slovenije.

2 TEORETIČNA IZHODIŠČA ZA UREJANJE PODEŽELSKEGA PROSTORA

Podeželje, agrarni prostor oziroma ruralni prostor so pojmi, s katerimi označujemo območja, za katera je značilna tesna povezanost prebivalstva s kmetijskimi oziroma gozdarskimi dejavnostmi. Prav povezanost z zemljo je temelj njihove specifične identitete, ki se ohranja kljub izenačevanju ostalih življenjskih pogojev s pogoji življenja v mestih. (Gabrijelčič, Fikfak, 2002)

Podeželje je torej prostor izven urbanih območij (OdSPRS, 2004). Je območje na katerem človek sobiva z naravo, gostota pozidave je manjša, izkoriščanje naravnih danosti je večje. Glavni panogi na podeželju sta namreč kmetijstvo in gozdarstvo. Kmetijstvo ima primarno funkcijo že z vidika preskrbe prebivalcev s hrano, a se je do danes precej spremenilo. Nekoč je bila to panoga, ki je zagotavljala preživetje večjemu delu prebivalstva. Danes o tovrstni lokalni samooskrbi ne moremo več govoriti. S kmetijstvom se preživlja vedno manj ljudi. A vendar ima kmetijstvo, poleg pridelave hrane, tudi velik vpliv na ekologijo in ohranjanje kulturne krajine. Gozdarstvo v Sloveniji ne zaposluje veliko ljudi, čeprav ima gozd velik pomen in predstavlja tudi velik gospodarski potencial za našo državo. (Wikipedija, 2014)

Strukturiranost sedanje kmetijske proizvodnje in njen zgodovinski razvoj dajejo pokrajini značilen podeželski videz. Slovenija se z deležom podeželskih območij uvršča na vrh med drugimi državami članicami EU. Po kriterijih OECD¹ se med slovenska podeželska območja uvršča 67 % vseh občin (NUTS² 5) oziroma 77 % celotnega našega ozemlja. Kar 41 % vsega prebivalstva živi v podeželskih občinah. Na ravni NUTS 3 je kar enajst od dvanajstih statističnih regij podeželskih, na ravni NUTS 2 pa je Slovenija ena regija in se v celoti uvršča v podeželsko območje. (PRP za obdobje 2007-2013, 2013)

Podeželje ni več le prostor, kjer je primarna dejavnost kmetijstvo, pač pa vse bolj okolje, namenjeno tudi nekmetijskim dejavnostim, kot so turizem, rekreacija itd. Podeželski prostor je zato prisiljen združiti več funkcij, kot so bivanje, kmetijska proizvodnja, turizem. Obenem pa mora zagotavljati varovanje okolja ter naravne in kulturne dediščine, hkrati pa biti prostor, ki nudi nove priložnosti v gospodarskem smislu. (Barbič, 2005)

Čeprav je podeželje v mnogih pogledih odvisno od mest, Pogačnik in Konjar (2010) navajata, da obstaja tudi nasprotna interakcija – funkcije, ki jih podeželje opravlja za mesta. Nudi veliko prostora, ki ga lahko izkoristimo bodisi za širjenje mest, bodisi za umestitev večjih projektov, ki služijo urbanim

¹ OECD – Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (angl. Organisation for Economic Co-operation and Development)

² NUTS – Statistične teritorialne enote v Evropski Uniji (angl. The Nomenclature of Territorial Units for Statistics)

središčem, na primer kot rezervati za pitno vodo, deponije, itn. Podeželje poleg svoje naravne lepote nudi tudi raznolikost, ki se kaže v živalskem in rastlinskem svetu. Ohranjajo se avtohtone vrste, ki bi z urbanizacijo postale preteklost. Občudujemo lahko tudi bogastvo, ki se izraža v kulinariki, etnologiji, arhitekturi itn. Na podeželje se umaknemo pred današnjim hitrim življenjem, ki se odvija v mestih, saj nam nudi prostor in stik z naravo, ki ga potrebujemo. Nekatera podeželska mesta, zahvaljujoč dobri prometni povezavi, postajajo vedno bolj privlačna za bivanje. Prednost bivanja na podeželju je tudi možna samooskrba ter lastna pridelava hrane.

2.1 Turizem in podeželje

Podeželje je imelo od nekdaj funkcijo pridelave hrane, a danes se ta funkcija zmanjšuje. V Sloveniji se s to težavo soočajo z ozaveščanjem državljanov o pomembnosti lokalne samooskrbe. Kmetijstvo ni več vir zaslužka za mlade zato je podeželje že dolgo prostor za bivanje in rekreacijo. Poleg različnih obrtnih in proizvodnih dejavnosti, je privlačno tudi za turizem. Pod »turizem na podeželju« razumemo turizem, ki svoje obiskovalce želi spoznati s podeželskim načinom življenja, ki ga pa lahko imenujemo tudi *eko turizem*. Eko turizem je danes priljubljen način sprostivne za ljubitelje narave in ekološko ozaveščene ljudi.

Posebno vlogo ima kakovost okolja. Zato je skrb za okolje zelo pomemben dejavnik.

Uvedba turizma na podeželju še zdaleč ni rešitev za probleme s katerimi se sooča kmetijstvo, a vseeno prispeva k dodatnim prihodkom na družinskih kmetijah, podeželje pridobiva ekonomsko dodano vrednost, spodbuja povezavo med ruralnim in urbanim. Predvsem nudi možnost za zaposlovanje, dodatni zaslužek in socialno varnost podeželskega prebivalstva. Uspešnost turizma je namreč odvisna od vzpostavitve razmerja med ekonomsko sposobnostjo in smotrno preureditvijo okolja. To okolje pa je potrebno vzdrževati, ter z njim rokovati tako, da bi ohranili vse kakovosti tudi za prihodnje generacije. (Cánoves, 2002)

Naselje Okroglo ima zaradi dobre lokacije ter bogate naravne in grajene dediščine potencial v turističnem smislu. V konceptu ureditve naselja bomo predstavili nekaj možnosti za razvoj te hitro razvijajoče se panoge.

Za razvoj turizma so odgovorni različni dejavniki in deležniki, pa naj bodo to zasebne, javne, vladne ali mednarodne organizacije. Turizem je panoga, katere naloga je trženje javnega dobra (gore, plaže, kultura, zgodovina itn.), zato mora sodelovati z državno upravo, ki je skrbnica skupne družbene lastnine. Pri samem načrtovanju turizma mora uprava na lokalni in državni ravni postaviti na prvo mesto trajno in dolgoročno konkurenčnost območja. To pomeni, da bo območju, kljub naraščanju

turistične ponudbe, uspelo ohraniti zadostno število obiskovalcev in s tem vseh udeležencev turističnega sistema. Cilj vsakega turističnega podjetja je vzpostavitev sistema delovanja turistične ponudbe, ki privlači in kakovostno zadovolji turiste. S prihodom in zadovoljstvom turistov se v gospodarstvu ustvarja prihodke. Zatorej je potrebno skovati dobro strategijo, ki določa kako konkurirati na trgu in kako odstraniti ovire za povečanje konkurenčnosti. Bistvo vsake strategije je torej v strukturi, konceptih konkurenčnosti, vključenosti udeležencev in tudi volji, da se uresniči zastavljene cilje in aktivnosti. V Sloveniji z načeli in usmeritvami, ki so potrebni za doseganje postopnih ciljev, kot so konkurenčnost, kakovost življenja in blaginja, ugled in razvoj slovenskega turizma ter prepoznavnost in ugled Slovenije v svetu, želimo doseči nek glavni, kvantitativni cilj – povečati obseg turistične dejavnosti. Vse te cilje pa seveda spremlja temeljna usmeritev v trajnostni razvoj, skrb za ekonomsko, družbeno-kulturno in naravno okolje, spremljanje vplivov na okolje in kakovost le tega. (SRST 2012-2016, 2012)

2.2 Zakonodaja na področju preнове in urejanja podeželja

Podeželje prenavljamo oziroma urejamo z namenom izboljšanja kakovosti življenja in ekonomskega stanja prebivalcev. Človek je od nekdaj izkoriščal naravne danosti podeželja, kot so površine za obdelavo in gozd. Na Uradu za prostorsko planiranje so pri pripravi Politike urejanja prostora RS (2002) omenili, da zaradi novodobnega kapitalizma, pretirane globalizacije gospodarstva, proizvodnje in storitvene dejavnosti ter urbanizacije, podeželje spreminja svojo podobo. Zaradi mestnega načina življenja in opuščanja kmetijskih dejavnosti, se je spremenila tudi vloga podeželja. Opaziti je različne dejavnike, ki negativno vplivajo na prostor (PUP RS, 2002):

- Nižanje naravne rasti prebivalstva, staranje in nižanje delovno aktivnega prebivalstva;
- migriranje prebivalstva;
- nesmotrni posegi v prostor, ki se kažejo v večanju naravnih in drugih nesreč, širjenju suburbanizacije in novi razpršeni gradnji;
- nazadovanje gospodarstva na odročnejših krajih;
- nazadovanje in slaba tehnološka razvitost kmetijstva, kar je posledica staranja kmetov ter številnih majhnih, nekonkurenčnih obratov;
- nekatera naselja so še vedno opremljena s pomankljivo in zastarelo infrastrukturo, ki onesnažuje vodo, tla in ozračje ter zvišuje stroške vzdrževanja;
- velika ogroženost kulturne in kmetijske krajine;
- zaraščanje kmetijske krajine, kot posledica opuščanja kmetovanja;
- lokalno preobremenjeno okolje zaradi neupoštevanja pravnega reda in sprememb na gospodarskem in socialnem področju.

Ker je v diplomskem delu glavna tema poseganje v prostor, bomo teoretično predstavili pravne dokumente, ki jim moramo slediti.

Politika urejanja prostora Republike Slovenije (PUP RS, 2002):

Eden prvih prostorskih dokumentov, katerega namen je zagotoviti vzdržni razvoj obenem pa tudi odpraviti posledice dosedanjega enostranskega razvojev prostorskem, in okoljskem pogledu. Temelj tega dokumenta je dolgoročna, konsistentna in usklajena usmeritev prostorskega razvoja, pri katerem upoštevamo pravni red države, kulturo in življenjski interes vseh državljanov. S PUP se je prav tako oblikovala nova reforma pravnega sistema urejanja prostora za pripravo Prostorske zasnove Slovenije. Le ta je zamenjala Dolgoročno plan SR Slovenije, ki je bil sprejet leta 1986. PUP se drži temeljnih načel prostorskega razvoja in samostojnega odločanja države glede razvoja in varovanja potencialov in vrednot prostora po načelih vzdržnega razvoja. Vse odločitve morajo zagotavljati bivanje v zdravem in ustreznem okolju. Da se PUP lahko izvaja morajo državne uprave, lokalne samouprave in drugi javni in zasebni uporabniki prostora ravnati smotno.

Cilji PUP so (PUP RS, 2002):

- V evropskih povezovalnih procesih uveljaviti primerjalne prednosti in zavarovati nacionalno identiteto ob upoštevanju regionalnih značilnosti in prostorske raznolikosti Slovenije;
- pospešiti enakovreden razvoj regij, sploh posameznih interesnih, zlasti obmejnih in strukturno šibkejših območij ter spodbujati medregionalno in čezmejno sodelovanje, ponovno opredeliti in uveljaviti policentrični koncept razvoja omrežja mest in drugih naselij kot nosilcev razvoja v povezavi z njihovim zaledjem ter zagotavljati enakovredno vključevanje v evropske sisteme;
- spodbujati razvoj regionalnih središč kot žarišč razvoja regij;
- spodbujati nujno posodabljanje kmetijstva in gozdarstva, da se bosta lahko preobrazili v tehnološko in gospodarsko učinkoviti in konkurenčni panogi, in ob tem ohranjati prostorsko in biotsko raznovrstnost;
- pri prestrukturiranju podeželja ohranjati pomembne značilnosti kmetijskih krajin ter avtohtone podeželske poselitvene značilnosti, ki s svojimi značilnimi vzorci predstavljajo kulturno dediščino lokalnega, nacionalnega in evropskega pomena;
- z učinkovito prometno in drugo infrastrukturo omogočiti dostopnost do dobrin skupnega pomena, sprejeti izzive novih tehnologij;
- pospešiti prostorsko-lokacijsko učinkovitost, okoljsko sprejemljivost naložb ter preudarno rabo virov in s tem pomagati k večji dolgoročni ekonomski učinkovitosti dejavnosti v prostoru;
- zagotoviti upoštevanje pričakovanih podnebnih sprememb in drugih naravnih procesov ter s tem dolgoročno zmanjševati njihove negativne posledice;

- pospešiti sanacijo čezmerno onesnaženega okolja ter zagotoviti zdravo bivalno in delovno okolje;
- zagotoviti učinkovito upravljanje prostora in okolja ter naravnih vrednot in kulturne dediščine Slovenije, omogočiti enake možnosti dostopa do fizičnih struktur v prostoru ter do informacij in pravnih sredstev v zvezi z urejanjem prostora.

Za doseganje vseh teh ciljev je najbolj pomembno, da usmerjamo razvoj mest in drugih naselij ter s tem preprečimo nadaljno stihijsko in razpršeno gradnjo. Ohranjati je treba tudi biotsko raznovrstnost, naravne danosti in kulturno dediščino. Politika navaja spodbujanje izrabe že opremljenih stavbnih zemljišč, jih prenoviti in opremiti z novo javno infrastrukturo. Namreč podeželski prostor postaja bolj in bolj zanimivo območje stalnega ali občasnega bivanja. Uskladiti je treba razvoj podeželja s primarnimi dejavnostmi, ki ostajajo, to so kmetijstvo, gozdarstvo in gospodarjenje z vodami. Prostor je zaradi zgoščevanja poselitve in razvoja nekmetijskih dejavnosti bolj obremenjen, zato je treba skrbeti za ohranjanje narave in obenem zagotoviti zadostno število rekreacijskih površin, ki ima velik pomen v kakovosti bivalnega okolja. Ker se kmetijske dejavnosti na podeželju opuščajo, vseeno pa je treba skrbeti za ekonomsko varnost prebivalcev, je treba turizmu nameniti posebno pozornost. To pomeni ohranjanje naravne in kulturne dediščine, saj sta glavni vir turističnega gospodarstva.

Za dosledno izvajanje PUP je izoblikovanje učinkovitega, medsektorskega in na vseh ravneh povezanega sistema ukrepov ključno. Prvo je treba urediti zakone in institucije, s katerim vzpostavimo dosleden pravni red. Z ustanovitvijo namenskih skladov in razvojem davčne politike ter drugih nadomestil za spodbujanje prostorskega razvoja zadovoljimo ekonomsko-finančne ukrepe. Ključno za dobro načrtovanje tudi izobraževanje strokovnih kadrov, dobro razvit informacijski sistem, promocija urejanja prostora in sodelovanje javnosti.

Z dosledno politiko urejanja prostora je mogoče ohraniti in razvijati kakovostno naravno, bivalno in delovno okolje na področju celotne Slovenije (PUP RS, 2002).

Program razvoja podeželja (PRP)

PRP je ukrep Ministrstva za kmetijstvo in okolje (MKO), včasih Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je nastal s pomočjo financiranja Evropskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). 13.2.2015 je Evropska komisija uradno potrdila Program razvoja podeželja RS 2014-2020. S potrditvijo programa je bila Sloveniji dodeljena finančna pomoč, s katero lahko MKO prične izvajati pripravljene ukrepe na področju razvoja kmetijstva.

Cilji so predstavljeni s pomočjo štirih osi PRP. Izboljšati konkurenčnost kmetijstva in gozdarstva (os 1), podpora upravljanja z zemljišči in izboljšanje okolja (os 2), izboljšanje kakovosti življenja in

spodbuda diverzifikacije gospodarskih dejavnosti (os 3) in spodbujanje odločanja o razvoju posameznih podeželskih območij po pristopu od spodaj navzgor imenovan LEADER (os 4). Bistvo tega programa je slediti ukrepom, ki jih postavlja EK. Za vsako os EK namenja določen delež sredstev, ki je upravičencem v pomoč pri razvoju. (PRP za obdobje 2007-2013, 2013)

LEADER je pristop, katerega namen je izboljšati razvojne zmožnosti podeželja in s katerim se izvaja razvojne strategije. Za izvajanje pristopa LEADER se izkorišča lokalne vire in pomoč aktivnega prebivalstva. Ta os oziroma pristop ima za obdobje 2007-2013 predvidene tri ukrepe (DRPSN, 2008):

- Izvajanje lokalnih razvojnih strategij;
- spodbujanje medregijskega in čezmejnega sodelovanja;
- vodenje lokalnih akcijskih skupin, pridobitev strokovnih znanj in animacija območja.

2.3 Možnosti razvoja podeželja v Sloveniji

Za večjo ekonomsko stabilnost podeželja bo potrebno prepletati ruralno in urbano kulturo. S tem se zagotovi večjo, hkrati pa ustvari novo, bogatejše kulturno okolje. Vzpostaviti je treba mehanizem za načrtno in organizirano gradnjo, ki bo omogočila visok standard naselja kot celote in ohranila povezavo med grajenim in naravnim okoljem. Ustvariti je treba lokacije za okolju prijazno industrijo, turistične aktivnosti in aktivnosti prostega časa ter stanovanjsko okolje za dnevne migrante in upokojece (Gabrijelčič, Fikfak, 2002).

Že desetletje nazaj je na podlagi zahodno evropskih in globalni trendov Barbičeva (2005) podala nekaj predlogov za preoblikovanje kmetijstva v Sloveniji:

- *Privatizacija zemljišč in kmetijskih obratov v družbeni oziroma državni lasti*
Možno jo je izvesti na več načinov. V Sloveniji se vsa lastnina, ki je bila po drugi svetovni vojni odvzeta, lastnikom vrača v naravi, živilskopredelovalna podjetja v družbeni lasti pa so olastninjena.
- *Nova opredelitev vloge države v kmetijstvu*
Pomeni preoblikovanje podpore od zaščite k podporni politiki.
- *Prilagoditev kmetijske politike držav srednje in vzhodne Evrope*
Prilagoditev globalnemu stanju je precej zahteven podvig. V Sloveniji je kmetijstvo odvisno od državne pomoči, prav tako pa se opazi pomanjkanje izkušenj v prostem trgovanju. Ti problemi

zahtevajo takojšnjo rešitev, ki jo ovirajo na novo vzpostavljeni kmetijski lobiji, spodbujeni od političnih strank.

Ob premišljenem načrtovanju podeželja vedno stremimo k (Razvoj mest in podeželja, 2010):

- Skladni namenski rabi zemljišč;
- mešani rabi površin;
- izenačevanju kakovosti bivalnega okolja;
- izgrajevanju in zapolnjevanju praznih vmesnih prostorov;
- ohranjanju obstoječega naselbinskega omrežja;
- ohranjanju regionalne identitete in historičnega spomina;
- večji vključenosti javnosti.

Temeljno izhodišče načrtovanja je enakomeren in skladen razvoj vseh območij Slovenije, pri čemer je treba graditi na lastnih virih posameznih območij in na lastni iniciativi. Cilji razvoja so (Razvoj mest in podeželja, 2010):

- Spodbujanje uravnoteženega gospodarskega, socialnega in prostorskega razvoja;
- zmanjševanje razlik v gospodarski razvitosti in pri življenjskih možnostih med regijami;
- celostni razvoj podeželja;
- preprečevanje nastajanja novih območij z večjimi razvojnimi problemi;
- ohranjanje poseljenosti na celotnem ozemlju države ob upoštevanju policentričnega sistema poselitve;
- pospeševanje razvoja za okolje neškodljivega gospodarstva ter varovanja naravnih dobrin, naravne in kulturne dediščine ter drugega javnega dobra.

Namen za prihodnji razvoj je povezava med ruralnim in urbanim. Z dosegom dobre povezanosti, se med njima ustvarjajo partnerski odnosi, ki vodijo do izoblikovanega enakopravnega in delujočega sistema.

»Ta stran je namenoma prazna.«

3 CILJI IN METODOLOŠKI PRISTOP K PRENOVI PODEŽELJA

3.1 Cilji prenove podeželja

Že v devetdesetih letih 20. stoletja je Barbičeva (1991) zapisala, da je cilj, h kateremu stremimo, ko urejamo podeželje, predvsem modernizacija oziroma posodobitev kmetijstva. Namen je povečati produktivnost. Razvoj kmetijstva ne sme biti enostranski, potreben je integralni, večsektorski in teritorialni pristop. Rešitve so vezane na preobrazbo mreže vaških naselij, združevanje več vasi v večja naselja, kjer se ustvarijo pogoji za racionalno razporeditev vaških oskrbnih centrov, koncentracija stanovanjske gradnje ter razvoj družbene in kulturne infrastrukture.

V okviru politike EU za razvoj podeželja, za obdobje 2014-2020, so skladno s strategijo Evropa 2020 in cilji skupne evropske kmetijske politike (SKP) določili tri dolgoročne strateške cilje (PRP 2014-2020, 2014):

- Pospeševanje konkurenčnosti kmetijstva;
- zagotavljanje trajnostnega upravljanja z naravnimi viri in podnebni ukrepi ter
- doseganje uravnoteženega teritorialnega razvoja podeželskih gospodarstev in skupnosti, vključno z ustvarjanjem in ohranjanjem delovnih mest.

Cilje opredeljujemo tudi za različna področja, kot so (Prosen, 1993):

- Kmetijstvo (*Izboljšanje izrabe gospodarskih poslopij, kmečkih dvorišč in zmanjšanje emisij iz kmetijstva*);
- bivanje (*stabilizacija števila prebivalcev, izboljšanje stanovanjskih razmer*);
- obrt (*zagotovitev delovnih mest, zmanjšanje emisij*);
- promet (*boljša cestna infrastruktura, izboljšanje poti za rekreacijo*);
- podoba naselja in krajine (*izboljšanje podobe, ozelenitev, varstvo naravne in kulturne dediščine*);
- prosti čas (*boljša telekomunikacijske zveza, rekreacijska območja*).

Cilji, glede na problem izseljevanja prebivalstva in razseljevanja podeželskih naselbin (Kladnik, Ravbar, 2003):

- Ohranjanje kmetijskih obratov in kmetijskih zemljišč z ustrezno proizvodno zmogljivostjo;
- dolgoročno ohranjanje naselbinskih območij;
- ohranjanje značilnih gradbenih in naselbinskih struktur;
- vzpostavljanje kompaktnih naselij z jasno definiranimi mejami nasproti odprtemu prostoru;

- prednostno upoštevanje naravnih razmer pri naselbinskem ustroju.

Cilji razvoja vasi (Gabrijelčič, Fikfak, 2002):

- Skrbno in načrtno ravnanje z zemljo;
- oživljanje zapuščenih stavb z novo rabo (obrt, bivanje itd.);
- živahna mnogoterost v zunanjem prostoru bo spet omogočena (npr. z obnovo cest, trgov itd.);
- razvoj vasi naj pokaže rešitve za drugačno, premišljeno ravnanje z energijo in surovinami;
- prebivalci na novo odkrijejo tradicionalno gradnjo: ekološka gradnja ima nove oblike in vsebine;
- škodo na vaških tleh, vaškemu zelenju in vodah je treba odpraviti itd.

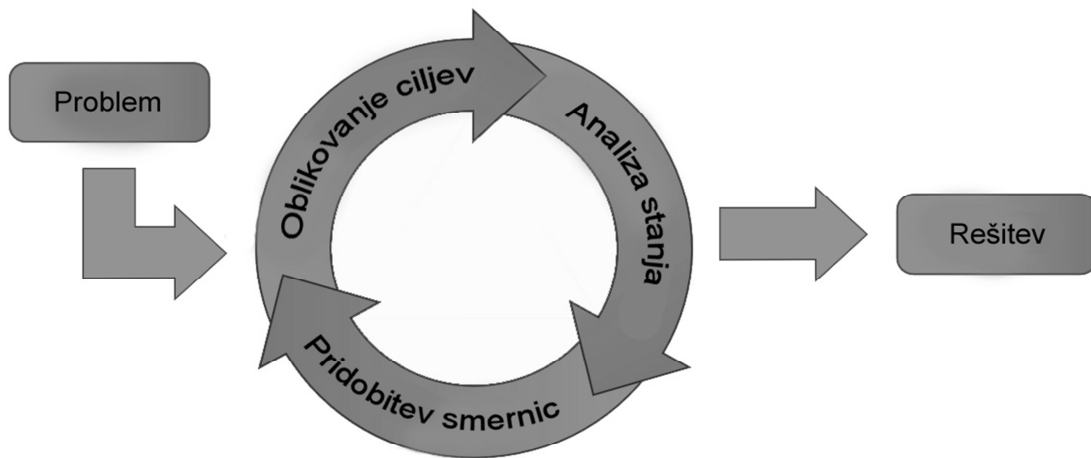
3.2 Metodološki pristop

Množično naseljevanje, urbanizacija in samoupravno družbeno planiranje v času do osamosvojitve Slovenije so povzročili neurejeno stanje v prostoru. Socialno in ekonomsko planiranje se je združilo s prostorskim planiranjem, ljudje pa so sami določali kje bi imeli zazidalne površine. (Praprotnik, 2012)

Za dobro načrtovanje in urejanje podeželja moramo razviti dobro metodologijo. Ko govorimo o metodologiji, govorimo o vsem, kar počnemo, da bi dosegli nek želeni rezultat. Torej, da dosežemo načrtane cilje, moramo slediti določenim postopkom in smernicam.

Metodologija temelji na opazovanju, znanju in izkušnjah. Najprej moramo na podlagi stanja opredeliti probleme, ki so vzrok za nastalo stanje. Sledi oblikovanje ciljev prostorskega razvoja in analiziranje prostora. Z analizo namreč dobimo obstoječe stanje prostora, ki nam pomaga odločati o nadaljnjem urejanju in razvoju, da pridemo do nekih pravih rešitev. Slika 1 prikazuje potek metodološkega pristopa.

V naselju, ki ga želimo preurediti moramo zagotoviti različna razvojna območja, da naselje lahko prevzame stanovanjsko, proizvodno, centralno ali turistično funkcijo, kar imenujemo polifunkcionalnost. Pri vsem tem je potrebno upoštevati načela trajnega razvoja. Trajnostni razvoj pomeni, da moramo ob načrtovanju upoštevati naravne danosti in vpliv na okolje. Širitev naselja naj ne posega na varstvena območja vodnih virov, najkakovostnejša kmetijska zemljišča ter trajno varovane gozdove. Razvoj naselij mora biti načrtovan tako, da je omogočen tak razvoj tudi v prihodnosti (Wikipedija, 2014).

Slika 1: Miselni vzorec metodološkega pristopa (Vir: Lastna izdelava)

Za obravnavano območje moramo najprej definirati probleme, ki se v prostoru pojavljajo. Glede na konkretne probleme oblikujemo cilje, ki jih želimo s prenovo doseči.

Cilje definiramo na podlagi specifičnosti in problematike, ki se pojavlja v prostoru. Rezultat projekta je namreč odvisen od dobro zastavljenih ciljev. Najpomembneje je, da so cilji izoblikovani tako, da spadajo v regionalni in širši kontekst oblikovanja (Gabrijelčič, Fikfak, 2002):

- Oblikovanje programsko razvojnih smernic;
- oblikovanje kvalitetnejšega življenja na vasi oziroma vzdrževanje tistih elementov, ki tako vaški kot mentalni strukturi dajejo prednost pred mestnim življenjem (mir, povezanost z naravo, itd.);
- organizacija življenja za kmečko in nekmečko prebivalstvo;
- uvajanje novih dejavnosti in delovnih mest (širitev naselij);
- rekonstrukcija gospodarjenja in načina življenja – v programsko fizičnem smislu;
- uvajanje alternativnih produkcijskih usmeritev;
- prenova naselja v vizualno zanimivem smislu;
- dopolnjevanje strukture v naselju z namenom preoblikovanja obstoječega stanja;
- širitev naselij z zagotovitvijo novih gradbenih območij;
- urejanje kmetijskih zemljišč;
- urejanje javnih prostorov v naseljih;
- sanacija starega in gradnja novega prometnega omrežja, komunalnih naprav in ostale infrastrukture;
- urejanje stavbnih zemljišč itd.

Cilji morajo biti zastavljeni nedvoumno, biti morajo merljivi, predvsem pa morajo biti realni in izvedljivi.

Po zastavljenih ciljeh sledi vrednotenje prostora. V fazi inventarizacije ter analize stanja in problemov identificiramo posamezne indikatorje fizičnega prostora in ocenimo stanje in razvoj naravnih dejavnikov. Na podlagi teh indikatorjev ocenimo pogoje v prostoru, ki so pomembni za nadaljnji razvoj (Prosen, 2011). Zbiramo obstoječe dokumente, mnenja in informacije prebivalcev ter različnih strokovnjakov. Potrebno je tako terensko delo, da dobimo vizualno predstavo o prostoru, ki ga obravnavamo, kot tudi anketiranje lokalnih prebivalcev. Z vrednotenjem prostora usklajujemo interese v prostoru, pa naj bodo to vplivi na okolje, regionalni in lokalni razvoj in kako bo prostor sprejela širša javnost itn. Vrednotenje izvedemo, ko pridobimo vse potrebne prostorske podatke.

V procesu prostorskega načrtovanja moramo vedno upoštevati želje in predloge domačinov. Zato moramo plan predstaviti javnosti. Že v začetku je potrebno nedvoumno določiti način, vsebino in čas izvajanja. Ker pa so pričakovanja domačinov velika, moramo vedno pojasniti finančne zmožnosti. Z javno predstavitvijo želimo doseči osebni odnos, večje zadovoljstvo in povezanost uporabnikov prostora, a žal ne moramo upoštevati vseh predlogov. Za to težavo imamo različne tehnike in sisteme, s katerimi usklajujemo različne interese skupin in posameznikov.

Vključevanje uporabnikov je lahko aktivno ali pasivno. Pri aktivnem vključevanju gre za aktivni dialog med javnostjo in stroko. Pri pasivnem pa uporabimo različne tehnike, kot so raziskovanje in preučevanje uporabnikov. Ena od metod je s pomočjo anketnega vprašalnika pridobiti menja in predloge javnosti. (Lamovšek Zavodnik, 2008)

Anketo izvedemo z namenom zbiranja podatkov, mnenj in idej na podlagi določenega vzorca. V anketni vprašalnik lahko vključimo različne tematike, odgovore pa lahko pridobimo v različnih oblikah. Zato je ključno, da anketo sestavimo tako, da pritegne pozornost anketirancev, hkrati pa dobimo željene podatke.

Osnovni sestavini vsake ankete sta naslov, katerega namen je pritegniti pozornost anketiranca in uvodni govor, s katerim se anketirancu predstavimo in obrazložimo namen ankete.

V pomoč k diplomski nalogi smo v obravnavanem naselju izvedli anketo med sodelujočimi gospodinjstvi. Vprašalnik je bil sestavljen iz štirih sklopov. Prvi sklop je bil namenjen osnovnim socialno-demografskim vprašanjem, katerih namen je bil spoznati prebivalce naselja Okroglo v smislu števila članov v gospodinjstvu, stopnjo priseljevanja in njihov status oziroma zaposlitev.

V drugem sklopu so se vprašanja nanašala na grajeno okolje (objekti in gospodarska javna infrastruktura: vodovod, kanalizacija, ceste, oskrba z elektriko, telekomunikacijske storitve). Eno

vprišanje bilo je namenjeno tudi načinu ogrevanja stavb. Zanimalo nas je kako so anketiranci zadovoljni s trenutno ureditvijo gospodarske javne infrastrukture ter njihovimi stanovanjskimi hišami.

Tretji sklop je obsegal vprišanja, ki se nanašajo na zadovoljstvo prebivalcev z obstoječimi ureditvami v naselju.

Zadnji, četrti sklop ja je bil namenjen pridobivanju informacij glede predlogov in želja za bodoči razvoj naselja. Anketiranci so podali svoje mnenje o omejitvah, ki zavirajo razvoj naselja, o dosedanji vizualni ureditvi, slabostih in prednostih, ki jih naselje ima. Zadnji dve vprišanji sta se nanašali na izgradnjo mostu med Okroglim in Spodnjo Besnico.

Anketo smo izvedli v mesecih novembru in decembru 2014. Anketni vprišalnik je bil anonimen, sestavljen iz vprišanj zaprtega in odprtega tipa ter kombiniranim tipom vprišanj. Pri vprišanjih zaprtega tipa se anketiranec odloča med podanimi odgovori, vprišanja odprtega tipa anketirancu dajo možnost, da odgovor oblikuje sam. Kombiniran tip vprišanj pa je kombinacija odprtega in zaprtega tipa – poleg podanih odgovorov ima anketiranec možnost, da odgovor napiše sam.

Po vseh opravljenih analizah in pridobljenih informacijah o obravnavanem območju je treba izbrati najustreznejši predlog prostorskega razvoja. Predlog se oblikuje glede na željene cilje, opravljena vrednotenja in analize.

Na osnovi teh analiz za določeno območje lahko dobimo predstavo, ki vplivajo na začetne zelene usmeritve urejanja prostora.

»Ta stran je namenoma prazna.«

4 PREDSTAVITEV IN ANALIZA OBRAVNAVANEGA OBMOČJA

4.1 Predstavitev Občine Naklo in naselja Okroglo v širšem in ožjem prostoru

4.1.1 Občina Naklo

Občina Naklo se nahaja v širšem mestnem območju Kranja, ki je središče nacionalnega in regionalnega pomena. Nahaja se tudi v X. evropskem avtocestnem prometnem koridorju. Leži na severozahodnem delu Gorenjske regije (slika 2), na Kranjski ravnini med dvema najstarejšima trasama Save in Tržiške Bistrice. Spada med Predalpske krajine.

Kot je raziskal Marušič s sodelavci (1996) v raziskovalni nalogi Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji, se slovenska krajina deli na alpsko, predalpsko, slovensko panonsko, kraško krajino notranje Slovenije in primorsko krajino. Tipološki sistem je bil razvit na podlagi najpomembnejših elementov krajinskih vzorcev:

- Klima, ki določa osnovne značilnosti določene krajine;
- relief, ki v kombinaciji z vodami oblikuje osnovne morfološke temelje krajinske strukture;
- raba zemljišča, skupek klime in reliefa, ki odraža razvrednotenje tradicionalnih krajinskih vzorcev na področju najintenzivnejšega razvoja.

Nakelsko krajino prepoznamo po uravnanim svetu kotlinaste udornine, ki se na vzhodni in zahodni strani vpenja med predalpsko hribovje, na severni strani pa se konča s Kamniškimi Alpami, ki poleg gozdnih strmin in urejenih kmetijskih površin prispevajo k prepoznavnosti krajine.

Slika 2: Lega Občine Naklo na območju Slovenije (Vir: <http://sl.wikipedia.org>)

Slika 3: Občina Naklo z naselji (Vir: spletna stran Občine Naklo)

Občina Naklo, ki je bila ustanovljena leta 1995 meji na Občino Kranj, Občino Radovljico in Občino Trzič. Z obeh strani jo obdaja gozdna površina Dobrave in Udin Boršta. Občino sestavlja 13 naselij (slika 3). Njena površina znaša 28,3km². Od skupaj 874,31 ha je 738,37 ha najboljših kmetijskih površin in 135,95 ha drugih kmetijskih površin. Skupaj je v občini 175 kmetijskih gospodarstev, kar pomeni, da je občina intenzivno kmetijska krajina in hkrati urbana krajina.

Prebivalstvo na podeželju je v povprečju vedno starejše, saj se vedno več mladih odloči za odhod iz podeželja. Delovno aktivni ljudje ter dijaki in študentje množično migrirajo v mesta, saj je v mestih večja ponudba dela ter vse potrebne izobraževalne in zdravstvene institucije. Posledično pride do staranja podeželja, saj se neugodna starostna struktura najbolj kaže v kmetijskih gospodarstvih. Da je več kot polovica nosilcev kmetijske dejavnosti starejših od 55 let, pomeni lahko samo zamiranje kmetijstva. Gorenjska regija glede na OECD-jev koncept spada pod zmerno ruralne regije. To so regije, kjer je delež prebivalstva, ki živi v podeželskih občinah manjši od 50 %. Po zadnjih podatkih Regionalne razvojne agencije Gorenjske (2010) je v kmetijstvu zaposlenih le še 1.837 delovno aktivnih.

Pomemben kazalnik regionalnega razvoja, določenih prebivalstvenih značilnosti, pojavov in procesov je demografska analiza. Projekcija prebivalstva je matematična ocena bodočega števila in sestave prebivalstva, ki najpogosteje temelji na informacijah o rodnosti, umrljivosti in migracijah. Z demografsko analizo in projekcijo ugotavljamo, ali sploh imamo na območju prenove za koga načrtovati in v kakšno smer lahko v prihodnosti gre razvoj. (Ažman Momirski, Kladnik, 2009)

Na Gorenjskem je po zadnjih podatkih SURS (2014) 203.894 prebivalcev, od tega je 44 % delovno aktivnih. Število živorojenih je bilo večje od števila umrlih, zato je naravni prirast 2,5 % (PP SURS 2013).

Demografske značilnosti Občine Naklo:

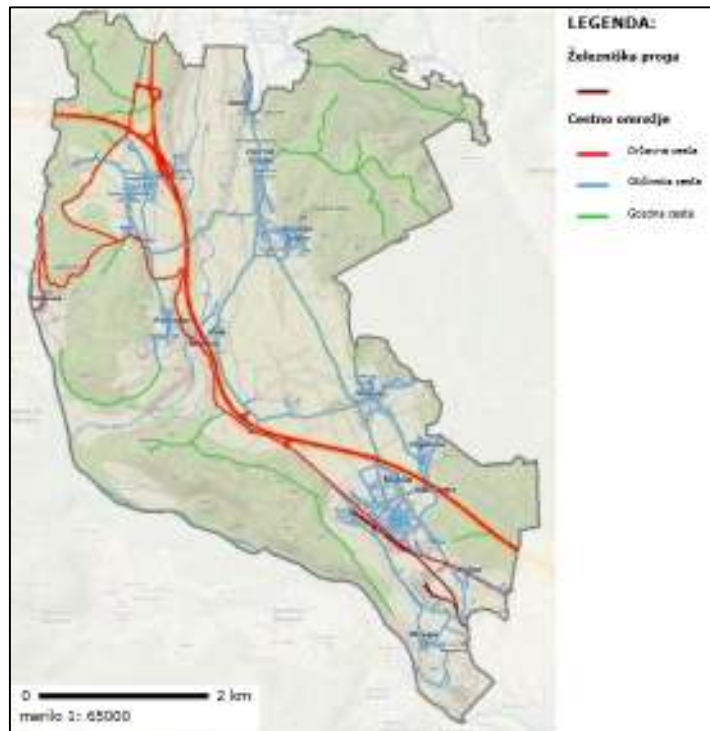
V Občini Naklo je 1.7.2014 prebivalo 5303 oseb, od tega 2636 moških in 2667 žensk (preglednica 1). Glede na površino občine, ki znaša 28,3 km² je gostota poseljenosti 187,4 oseb/km². Naravni prirast z deležom 2,4 % je pozitiven, a vendar nižji glede na območju celotne Gorenjske.

Preglednica 1: Spolna sestava prebivalstva Občine Naklo, med letoma 2011 in 2014 (Vir: PP SURS, 2014, pridobljeno 02.01.2015)

SPOL	2011	2012	2013	2014
Moški	2640	2639	2653	2636
Ženske	2644	2666	2687	2667
Skupaj	5284	5305	5340	5303

Glede na podatke Statističnega urada Republike Slovenije se število prebivalstva v Občini Naklo spreminja. Od leta 2011 do leta 2013 se je delež prebivalstva zvečal za 1,56 %. Iz leta 2013 do leta 2014 pa je delež prebivalstva padel za 0,69 %.

Zaradi lege v prometnem koridorju ima Občina Naklo dobro izhodišče za razvoj gospodarstva. Glavne državne ceste gredo čez celotno območje občine, kar je prikazano na sliki 4. Poleg večjih podjetij kot so Merkur, Meersteel in Mercator je v občini registriranih 489 manjših podjetij. Število podjetij se povečuje, vendar pa se število zaposlenih v podjetjih zmanjšuje (preglednica 2). Povprečna bruto mesečna plača na zaposleno osebo je 1.450,14 EUR, kar je približno 5 % manj od letnega povprečja mesečnih plač v Sloveniji (SURS, 2012). Število podjetij se vsako leto povečuje, a število zaposlenih v podjetjih se zmanjšuje.

Slika 4: Prometna infrastruktura Občine Naklo (Vir: PISO Naklo, 2015)

Gre za posledico gospodarskega stanja Slovenije, kjer je v zadnjih letih opazen trend, da se stalne zaposlitve nadomešča z najemanjem zunanjih sodelavcev – delavcev, ki so zaposleni v lastnih podjetjih ali t.i. sp-jih.

V občini delujejo trije vrtci, s prijavljenimi 236 otroci, tri osnovne šole, katere obiskuje 513 učencev ter eno srednjo šolo z 892 dijaki.

Preglednica 2: Število podjetij in zaposlenih v Občini Naklo od leta 2008 do leta 2013

(Vir: SURS, 2014, pridobljeno 15.12.2014)

Leto	Število podjetij	Število oseb zaposlenih v podjetjih v Občini Naklo
2008	400	4663
2009	438	4388
2010	459	4268
2011	457	3826
2012	476	3725
2013	492	3586

Raznolika krajina in zgodovinske znamenitosti pripomorejo k pestri turistični ponudbi. Za turiste najbolj privlačni sta naravni znamenitosti Udin Boršt, ki spada pod najstarejše ledeniške terase v Ljubljanski kotlini ter Dobrava, z vrtačami obdana konglomeratna terasa ob Savi. Občino Naklo je po podatkih SURS v letu 2013 obiskalo 24.591 tujih in 2.953 slovenskih turistov (SURs 2013).

Včasih gručasto kmečko naselje, razporejeno okrog cerkve, se Naklo v virih prvič omenja leta 1241. Glavna panoga v zgodovini je bilo poljedelstvo, dobro pa so služili tudi s prevozništvom. Namreč v Naklem je bila prekladalna postaja za furmane, ki so svoje blago vozili iz primorske regije, Nakelčani pa so jo tovorili dalje na Koroško in v Italijo. Dobro je bila razvita obrt, kot so gostinstvo, kovaštvo, sadjarstvo. Leta 1908 je Naklo dobilo železniško povezavo s Kranjem in naprej do Tržiča. Za izgraditev železnice so se zavzemali predvsem lastniki žag ter drugi gospodarstveniki. Z izgraditvijo proge se je gospodarstveno stanje občine precej izboljšalo. V drugi polovici 20. stoletja so progo zaprli, zaradi zmanjšanja prometa, ki se je preselil na ceste ter prevelikih stroškov obnove. Progo med Tržičem in Naklim so podrli, del, ki je povezoval Naklo in Kranj pa so v gospodarstvene namene pustili (BSC Kranj, 2009). V Naklem je za turiste in v izobraževalne namene razstavljena muzejska

Slika 5: Muzejska potniška lokomotiva (Vir: <http://www.tdnaklo.com/>)

lokomotiva (slika 5), katera je zadnja vozila skozi Naklo v Tržič. Danes se Naklo razvija v urbano naselje s številnimi podjetji, obrtmi in gostišči. Od leta 2009 ima tudi hotel.

4.1.2 Naselje Okroglo

Okroglo je manjše, pretežno podeželsko naselje s 156 prebivalci (PP SURS, 2014). Površina naselja znaša 2,01 km². Je najbolj južno naselje v občini Naklo in leži 4 km severozahodno od Kranja. Do njega lahko dostopamo iz smeri Naklo, lahko pa tudi iz smeri Polica. Naselje leži na nadmorski višini 407,2 m in spada pod gručasta naselja. Mimo teče reka Sava, katero nekateri kmetje izkorščajo v namakalne potrebe. Do časa 2. sv. vojne so v naselju živeli le kmetje, sedaj pa prevladujejo enodružinske hiše in nekaj velikih kmetij. Samo naselje je obdano z njivami. Večina prebivalcev dnevno migrira na delovna mesta v mesta v okolici. Ena od kmetij je vodilna na področju oskrbe Slovenije s krompirjem, ostale kmetije v večini pridelujejo in prodajajo mleko.

V samem naselju je prijavljenih 10 dejavnosti, od tega sta dve registrirani kot nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Ostale dejavnosti so predvsem storitvene in eno društvo. Izven naselja pa se nahaja razdelilno-transformatorska postaja oziroma RTP Okroglo družbe Elektro Slovenije.

Demografske značilnosti naselja Okroglo:

V naselju Okroglo je 1.1.2014 prebivalo 156 oseb. Od tega 78 moških in 78 žensk. Povprečna starost moških je 36,4 leta in povprečna starost žensk je 43,2 leta (PP SURS 2014). Z informacijo o starostni sestavi prebivalstva lahko spremljamo razvoj določenega kraja.

Preglednica 3: Spolna sestava prebivalstva naselja Okroglo, med letoma 2011 in 2014 (Vir: PP SURS, 2014, pridobljeno 10.10.2014)

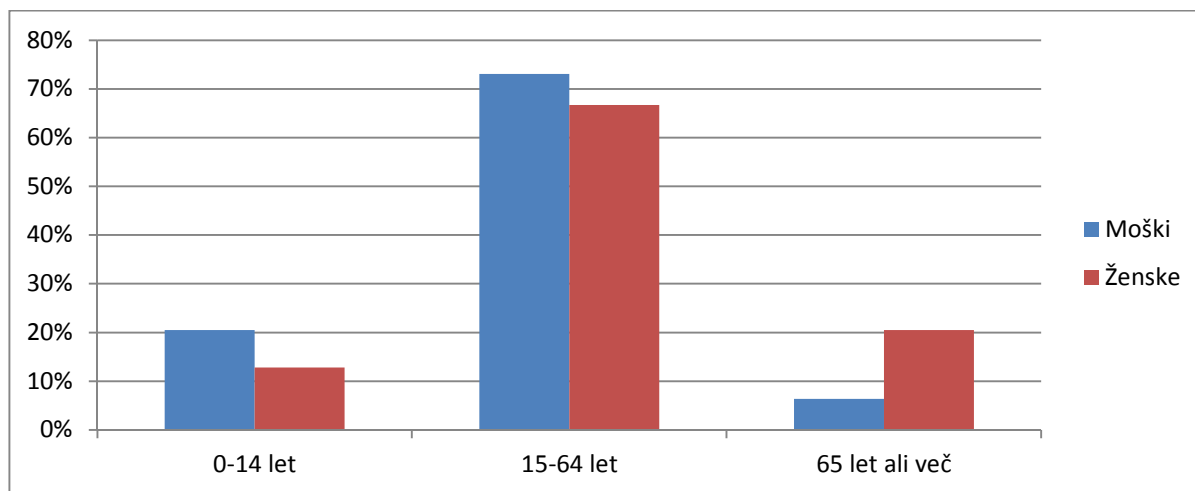
SPOL	2011	2012	2013	2014
Moški	78	80	79	78
Ženske	77	78	79	78
Skupaj	155	158	158	156

Preglednica 4: Delež prebivalcev po starostnih skupinah in spolu v naselju Okroglo (Vir: PP SURS, 2014, pridobljeno 10.10.2014)

	0-14 let [%]	15-64 let [%]	65 let in več [%]
Moški	20,5	73,1	6,4
Ženske	12,8	66,7	20,5
Skupaj	16,7	69,9	13,5

Podatki iz preglednice 3 nakazujejo, da se število prebivalcev v zadnjih štirih letih ni dosti spremenilo. Grafikon 3 vizualno prikazuje podatke iz preglednice 4, t.j. kakšen delež moških in žensk živi na Okroglem po starostni skupini. Največ prebivalstva je srednjih let. Delež otrok do 14 let moškega spola je enak deležu žensk starejših od 65 let. Ženske so v splošnem starejše od moških.

Pod Okroglim se nahaja kar nekaj večjih poslovnih in proizvodnih objektov, kot so Merkur d.d., Mersteel d.o.o., Kranjski kolaček. Leta 2010 je bila tik pod Okroglim zgrajena tudi deponija za zbiranje in predelavo odpadkov.

Grafikon 1: Delež prebivalcev po starostnih skupinah in spolu v naselju Okroglo (Vir: PP SURS, 2014, pridobljeno 10. 10. 2014)

Prvi zapisi o naselju Okroglo se začno leta 1274, ko je vas pripadala brižinskemu škofu Konradu II., ki jo je prejel v dar od češkega kralja Otakarja II. Okroglo je spadalo pod besniško župnijo.

Zgodovinsko je naselje najbolj zaznamoval prihod Toma Zupana. Bil je slovenski literarni zgodovinar, prešernoslovec, pridigar, pesnik, pisatelj in jezikoslovec. Rodil se je v Smokuču leta 1839 in umrl na Okroglem 1937. Po upokojitvi si je na Okroglem dal zgraditi graščino v kateri je bival do smrti – Vila Toma Zupana. Graščino je zapolnjevala obsežna knjižnica ter prešernova spominska soba, katero so obiskovali mnogi vaščani. Ker je sam v starosti izgubil vid, je graščino v oporoki zapustil Društvu slepih v Ljubljani.

S kulturno dediščino kažemo našo kulturo in nacionalno identiteto. Vodi nas skozi čas nastajanja in oblikovanja določenega prostora. Njena ohranjenost, starost, edinstvenost in redkost ji dajejo poseben pomen v družbi, prav tako pa je lahko pomemben člen turistične ponudbe.

Kulturna dediščina je na Okroglem v dobrem stanju:

- Cerkev Sv. Marije Magdalene

Cerkev stoji na vzpetini, na južnem obrobju vasi, zahodno nad reko Savo. obdana z nizkim obzidjem, kjer je bilo včasih pokopališče. Zanimivo je, da so tla tlakovana s tlakom dupljanske graščine. Spada pod sakralno stavbno dediščino. Prikazana na sliki 7.

- Vila Toma Zupana

Je podeželska vila, ki stoji neposredni bližini cerkve Sv. Magdalene. Zgradil jo je prešernoslovec Tomo Zupan. Skupaj s kapelico danes predstavlja Dom slepih in slabovidnih. Prikazana na sliki 6.

- Mlin na Okroglem

Pod vasjo ob reki Savi je mlin, kjer so kar 400 let mleli žito. Današnja stavba je bila obnovljena v 30. letih prejšnjega stoletja, vendar pa se je v njej čas ustavil. Leseno kolo za stavbo se ne vrti več in ga prerašča mah.

Slika 7: Cerkev Sv. Marije Magdalene
(Vir: www.naklo.si)

Slika 6: Vila Toma Zupana oz. Zupanova grajšina (Vir: www.naklo.si)

- Alpsko slopno znamenje

Gre za najstarejši spomenik v Naklanski župniji (slika 8). Zgrajen je bil v 17. stoletju. Po izročilu gre za molitveno postojanko romarjev, ki so hodili proti Sv. Joštu.

- Spomenik borcem Kokrške čete

Leta 1942 se je skupina borcev Kokrške čete zatekla v jamo pri Okroglem. Spomenik stoji na kraju prvega pokopa padlih.

Slika 8: Alpsko slopno znamenje
(Vir: www.naj-turizem.si)

- Spominsko znamenje pri Okrogelski jami

Spominsko znamenje stoji na savskem robu, nad Jamo na Okroglem, ob stezi, ki se spusti do vhoda jame.

Kulturna dediščina je prikazana na sliki 14.

Okroglo je tudi priljubljena rekreacijska točka. Zabeležena je kolesarska pot, ki se začne v samem središču Nakla, se strmo povzpne na Dobravo in vodi skozi vas. V bližnji gozd vsakodnevno zahajajo sprehajalci. V poletnem času pa zaživi savsko nabrežje, saj ponuja miren kotiček, kamor se umaknejo tako domačini, kot tudi prebivalci bližnjega Kranja.

Kanalizacija v naselju še ni urejena, kar lahko pomeni mikrobiološko onesnaženje podzemnih voda. Namreč večina vodovodov za pitno vodo v Sloveniji se napaja iz podzemnih voda.

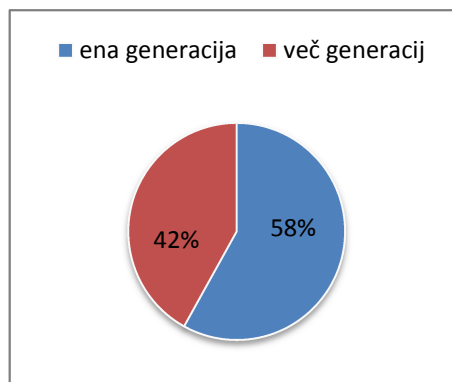
4.2 Rezultati izvedene ankete med prebivalci naselja Okroglo

Vzorec opravljene ankete predstavlja 31 gospodinjstev. 33 anketnih vprašalnikov je bilo razdeljenih med posamezna gospodinjstva. Anketiranci so vprašalnik izpolnili sami. Izpolnjenih anketnih vprašalnikov smo dobili vrnjenih 26. V petih gospodinjstvih smo opravili telefonsko anketo. Namen je bil zajeti vsa gospodinjstva, vendar nekateri v anketi niso želeli sodelovati. Glede na podatke popisa prebivalstva 2011 je na Okroglem 49 gospodinjstev, torej je v anketo vključenih 61 % vseh gospodinjstev. (PP SURS 2011)

4.2.1 Splošni podatki o prebivalcih naselja Okroglo

Število članov in število generacij v gospodinjstvu

Glede na popis prebivalstva 2011 je povprečna velikost gospodinjstva v naselju 3,2 prebivalca na gospodinjstvo. Po zajetemu vzorcu 31 gospodinjstev z 110 člani, je povprečna velikost gospodinjstva 3,55 prebivalca na gospodinjstvo. Kar 39 % gospodinjstev ima 3 družinske člane. Dve anketirani gospodinjstvi imata 8 članov, kar predstavlja 13 % prebivalstva.

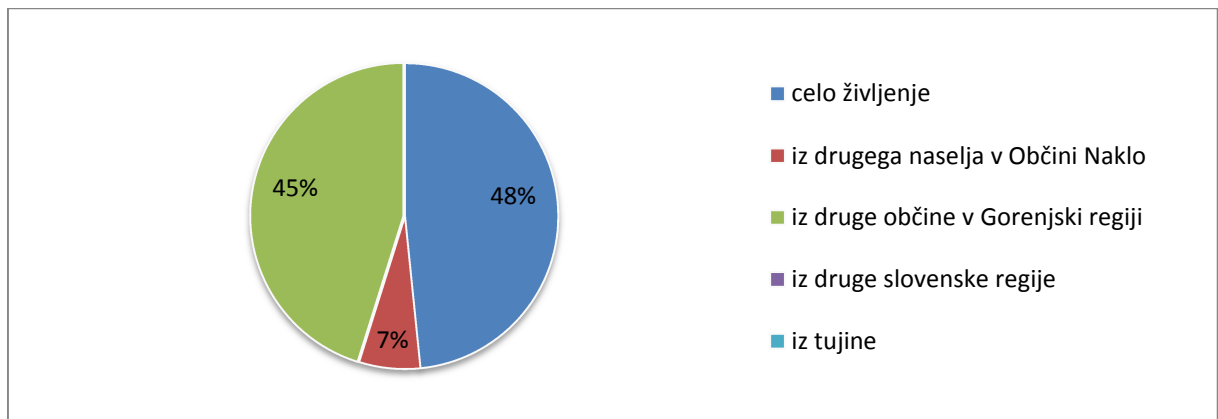
Grafikon 2: Število generacij v gospodinjstvu

Anketirance smo vprašali, ali v gospodinjstvu živi ena generacija ali več. Grafikon 4 prikazuje delež generacij v gospodinjstvu. V 58 % gospodinjstev živi ena sama generacija, v 42 % pa več generacij. V gospodinjstvih z več generacijami v večini primerov živijo otroci, starši in stari starši. V dveh gospodinjstvih živijo poleg treh generacij še prastarši.

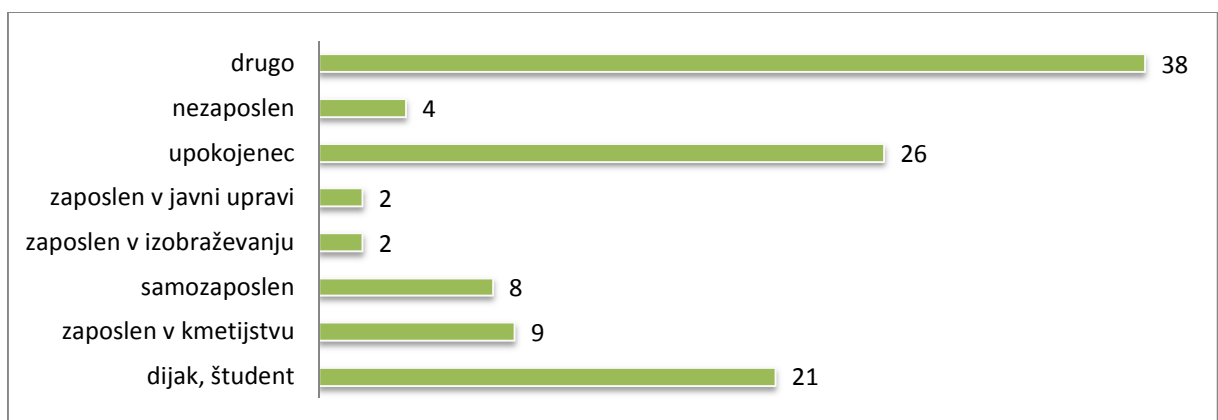
Stopnja priseljevanja

Anketirance smo vprašali, ali živijo na Okroglem že celo življenje ali so se preselili od drugod. Podatki so prikazani na grafikonu 5. Največ, 48 % anketirancev je odgovorilo, da živijo na Okroglem že celo življenje. 45 % pa se jih je preselilo iz druge občine v Gorenjski regiji in živijo na Okroglem povprečno 26,3 let. 7 % anketirancev se je na Okroglo preselilo iz drugega naselja v Občini Naklo. Nihče od anketiranih se ni priselil iz druge slovenske regije ali iz tujine.

Grafikon 3: Stopnja priseljevanja

Člani gospodinjstev po statusu oziroma zaposlitvi

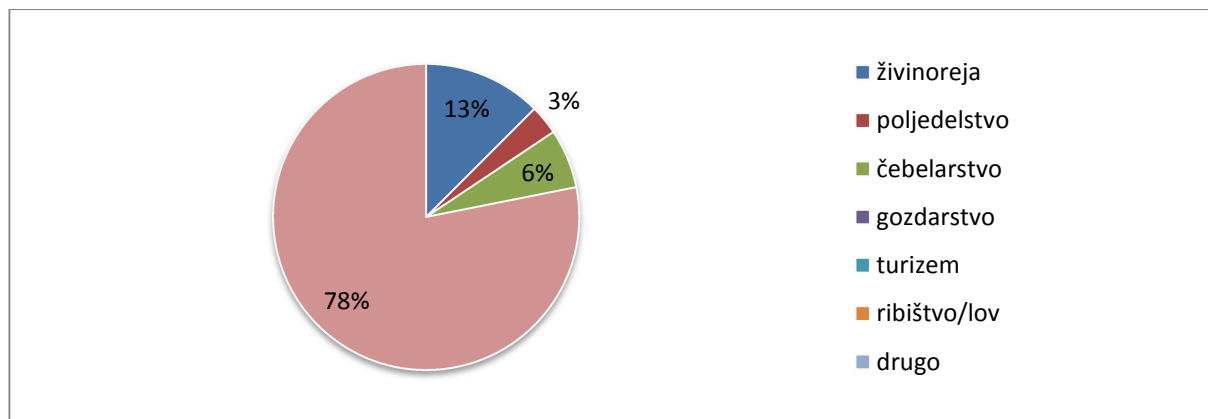

Grafikon 4: Status oz. zaposlitev članov gospodinjstva

Na Okroglem je zaposlenih 36 % prebivalcev. Kar 27 % članov gospodinjstev je pod drugo navedelo zaposlitev v gospodarstvu. 7 % prebivalcev je pod drugo navedlo prešolske otroke. 21 % je študentov in dijakov, 26 % pa je upokojencev. 10 % je zaposlenih v kmetijstvu. Majhen je delež zaposlenih v izobraževanju in javni upravi. Samozaposlenih je 7 % prebivalcev. Število prebivalcev po statusu je prikazano na grafikonu 6.

Dopolnilne dejavnosti

Anketirance smo vprašali, če poleg osnovne dejavnosti izvajajo tudi dopolnilno dejavnost. Kar 78 % anketirancev je odgovorilo, da dopolnilne dejavnosti nimajo (grafikon 7). Sledi živinoreja, čebelarstvo in poljedelstvo. Z ribištvo/lovom, turizmom in gozdarstvom se ne ukvarja nihče.

Grafikon 5: Dopolnilne dejavnosti

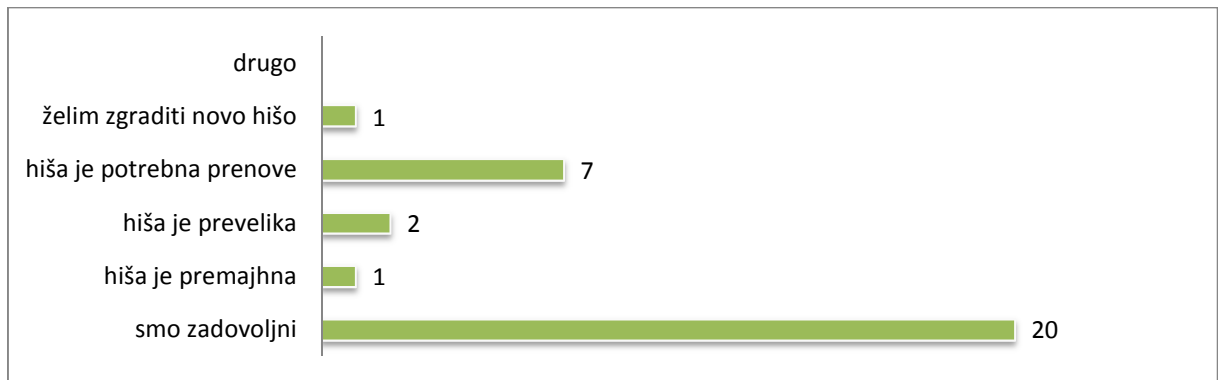
4.2.2 Kakovost grajenega okolja

Objekti v lasti

43 % vprašanih ima v lasti samo en objekt, t.j. stanovanjsko hišo. Največ anketirancev ima poleg stanovanjske hiše še hlev (20 %) in drvarnico (12 %). V štirih gospodinjstvih imajo v lasti tudi kozolec.

Zadovoljstvo z stanovanjsko hišo

Največ gospodinjstev je s svojo stanovanjsko hišo zadovoljnih (65 %). 23 % gospodinjstev trdi, da je hiša potreba prenove. Le v enem gospodinjstvu si želijo nove hiše (grafikon 8).

Grafikon 6: Zadovoljstvo prebivalstva s stanovanjsko hišo

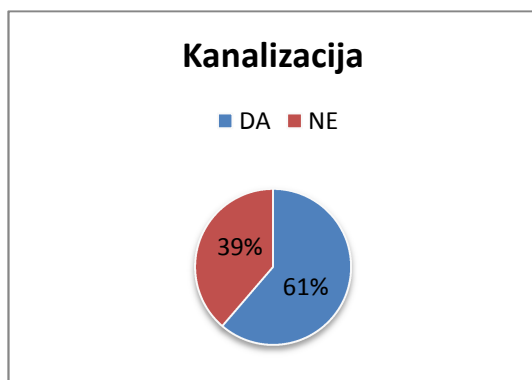
Gospodarska javna infrastruktura

94 % gospodinjstev ima priklop na vodovod, elektriko, telefon in internet. Samo dve gospodinjstvi nimata priklopa na internet. Centralno ogrevanje imajo že vsa gospodinjstva, razen enega. Vprašali smo tudi, kako so anketirani zadovoljni z gospodarsko javno infrastrukturo. Vprašani so odgovorili s slaba, dobra in zelo dobra (preglednica 5).

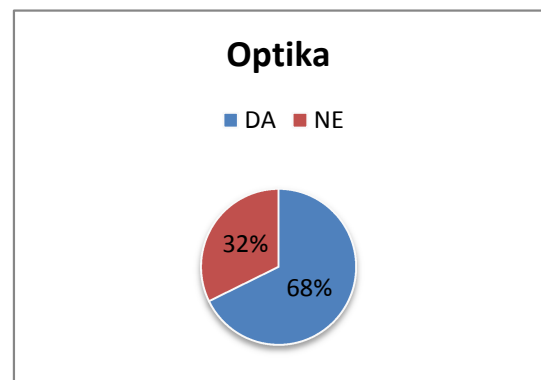
Preglednica 5: Priklop na javno infrastrukturo

	SLABA	DOBRA	ZELO DOBRA
VODOVOD	10 %	80 %	10 %
ELEKTRIKA	0 %	74 %	26 %
INTERNET	48 %	52 %	0 %
CESTNO OMREŽJE	23 %	77 %	0 %

Ker v naselju ni optičnega omrežja in kanalizacije, smo vprašali, ali si želijo priklop na ti dve omrežji. Na kanalizacijsko omrežje bi se priključilo 61 % anketiranih (grafikon 10).

Grafikon 8: Priklop na kanalizacijsko omrežje

Grafikon 7: Priklop na optično omrežje

Anketirani se za priklop ne bi odločili zaradi visokih stroškov priklopa. Na optično omrežje bi se priključilo 68 % vseh gospodinjstev (grafikon 9).

4.2.3 Zadovoljstvo z obstoječimi ureditvami naselja

Kakovost ureditve

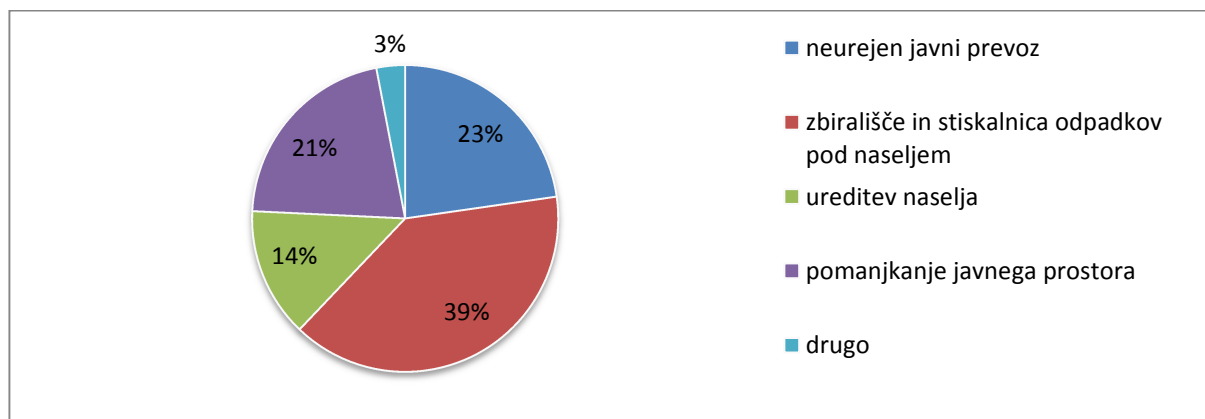
Na vprašanje so anketirani lahko odgovarjali z več trditvami (preglednica 6). Največ anketirancev se popolnoma strinja, da je največja kakovost naselja bogata kulturna dediščina (36 %). Kar 68 % anketirancev pa se strinja, da dobra prometna povezava vpliva na kakovost naselja.

Preglednica 6: Zadovoljstvo z obstoječimi ureditvami naselja

	Se sploh ne strinjam	Se ne strinjam	Niti eno niti drugo	Se strinjam	Se popolnoma strinjam
Dobra prometna povezava	3 %	3 %	7 %	68 %	19 %
Umirjena lokacija	6 %	13 %	10 %	48 %	23 %
Podeželsko ozračje	3 %	10 %	23 %	48 %	16 %
Bližina vodotoka	10 %	19 %	13 %	35 %	23 %
Bogata kulturna dediščina	0 %	19 %	16 %	29 %	36 %

Slabosti naselja

Največja slabost naselja (grafikon 11) je, glede na odgovore, zbirališče in stiskalnica odpadkov pod naseljem (39 %). Anketiranci so mnenja, da je to vzrok za padec vrednosti zemljišč in nepremičnin. Moteča sta predvsem hrup in smrad, ki prihajata iz smetišča. Druga slabost naselja je neurejen javni prevoz (23 %). Kar 21 % anketiranih pa moti tudi pomanjkanje javnega prostora za zbiranje in druženje. Pod druge slabosti naselja so napisali tudi bližina kemične tovarne ter promet in hrup skozi naselje.

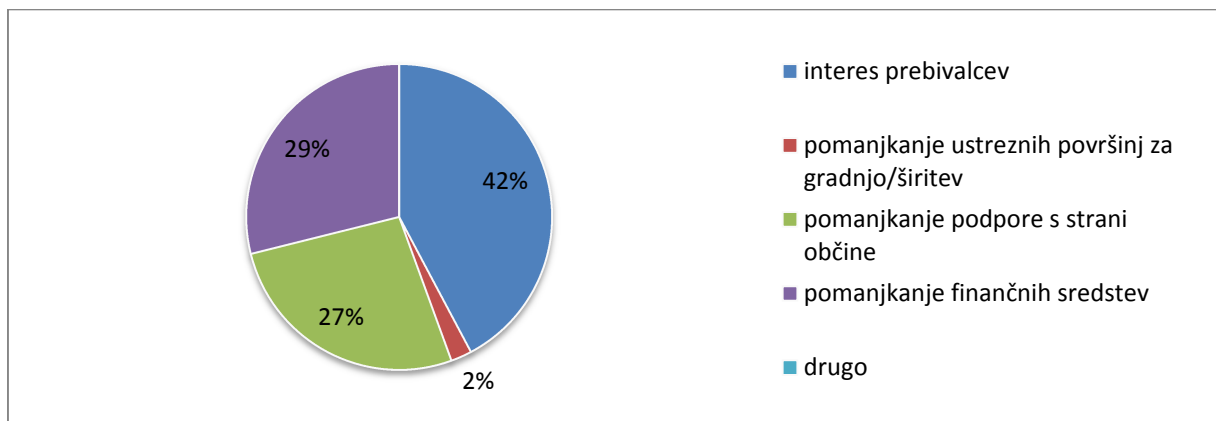

Grafikon 9: Slabosti naselja

4.2.4 Predlogi in želje za bodoči prostorski razvoj naselja

Omejitve, ki zavirajo razvoj naselja

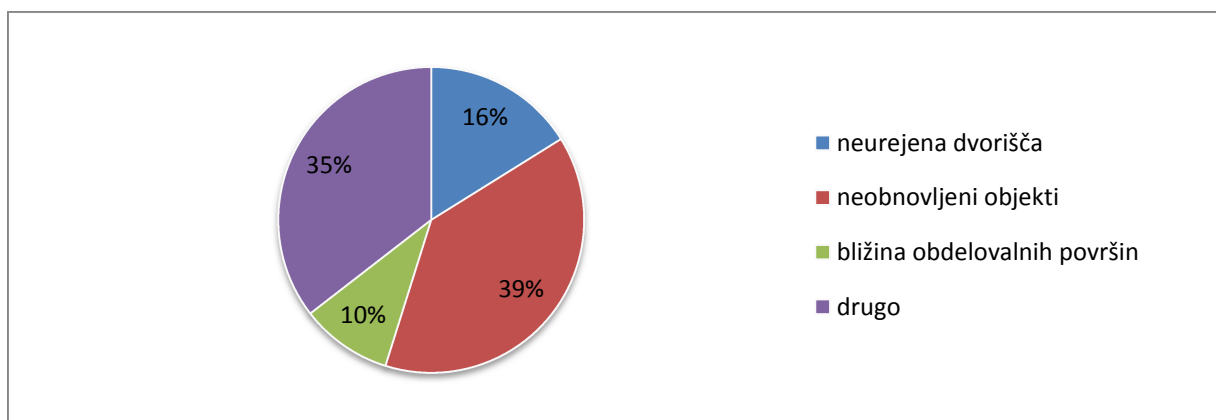
Največ anketirancev, kar 42 %, meni, da razvoj naselja zavira pomanjkanje interesa prebivalcev, pomanjkanje podpore s strani občine ter pomanjkanje finančnih sredstev (grafikon 12). Le eden meni, da je problem v pomanjkanju ustreznih površin za gradnjo oz. širitev.

Grafikon 10: Omejitve, ki zavirajo razvoj naselja

Moteči objekti in površine

V naselju je kar nekaj starih, razpadajočih objektov. Nekateri zapuščeni, drugi služijo kot bivalni ali kmetijski pomožni objekti. 39 % vprašanih meni, da so najbolj moteči objekti prav neobnovljeni objekti, ter druge stvari, kot so bližina daljnovoda, ter neurejen promet skozi vas (grafikon 13) .

Grafikon 11: Moteči objekti in površine

Zadovoljstvo z urejenostjo naselja

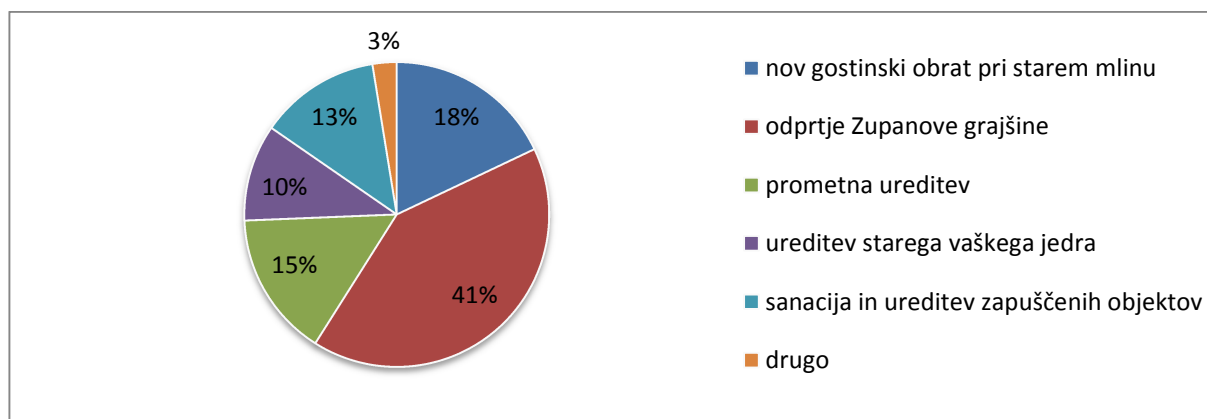
Vprašanje se je nanašalo na zadovoljstvo z urejenostjo naselja. Anketiranci so odgovarjali z več trditvami (preglednica 7). Zelo zadovoljni so z vrtovi in zelenimi površinami (45 %), zadovoljni so tudi s stanovanjskimi objekti (61 %). Najbolj nezadovoljni so z vaškim jedrom.

Preglednica 7: Zadovoljstvo z urejenostjo naselja

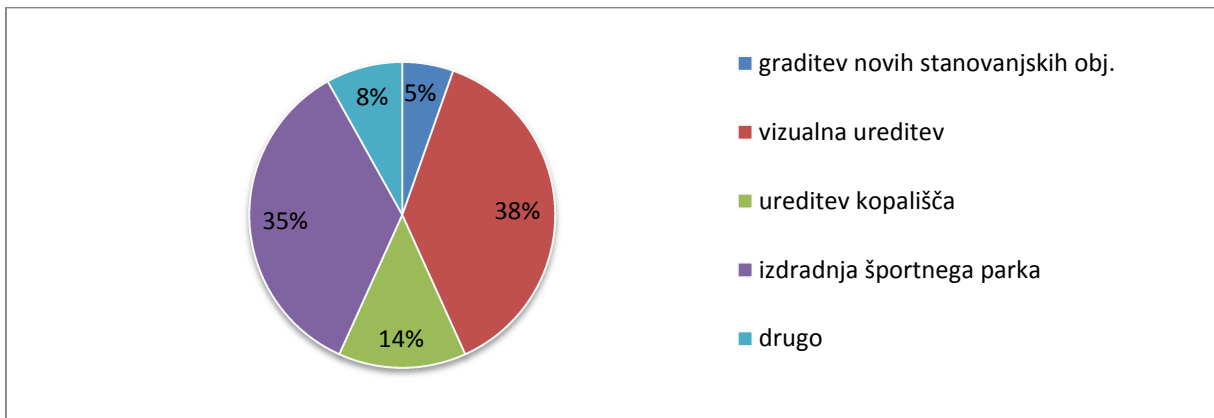
	Zelo nezadovoljen	Nezadovoljen	Niti eno niti drugo	Zadovoljen	Zelo zadovoljen
Vizualna podoba naselja	0 %	19 %	49 %	32 %	0 %
Obdelovalne površine	0 %	13 %	19 %	58 %	10 %
Vrtovi in druge zelene površine	0 %	7 %	6 %	42 %	45 %
Vaško jedro	3 %	55 %	32 %	10 %	0 %
Stanovanjski objekti	0 %	0 %	39 %	61 %	0 %
Gospodarski objekti	0 %	19 %	52 %	29 %	0 %
Objekti kulturne dediščine	0 %	6 %	26 %	42 %	26 %

Če bi lahko spremenili oziroma uredili eno stvar v naselju, bi odprli Vilo Toma Zupana za javnost (41 %) ter zgradili nov gostinski obrat pri starem mlinu (18 %). Spremenili bi prometno ureditev skozi naselje (15 %) in sanirali zapuščene objekte (13 %). Prikazano na grafikonu 14.

Da bi naselje bilo bolj privlačno, bi anketiranci naselje vizualno uredili (38 %) ter naredili športni park za otroke in odrasle (35 %). Uredili bi tudi kopališče pri Savi (14 %). Pod drugo so napisali ureditev javnega prevoza in umiritev prometa s cestnimi ovirami. Prikazano na grafikonu 15.

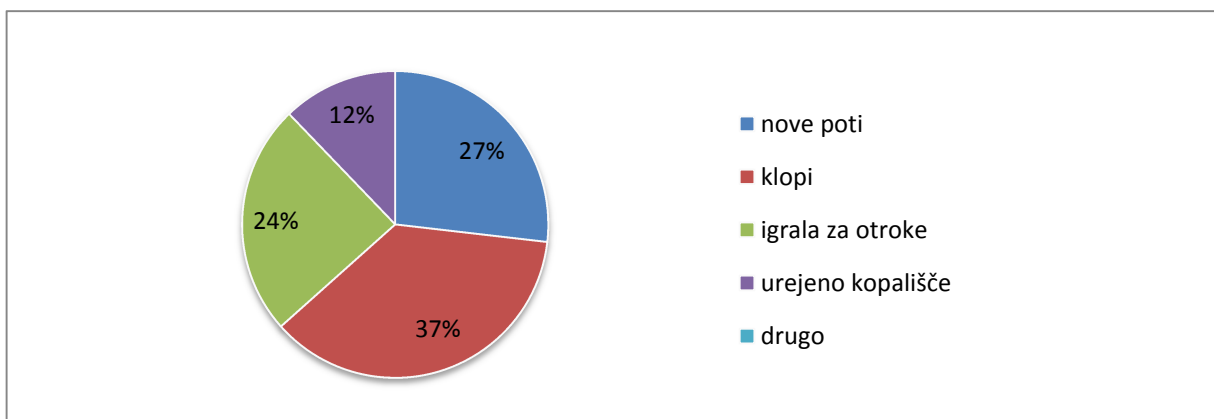
Grafikon 12: Željene spremembe v naselju

Grafikon 13: Kaj bi naredilo naselje Okroglo bolj privlačno

Počitek in rekreacija

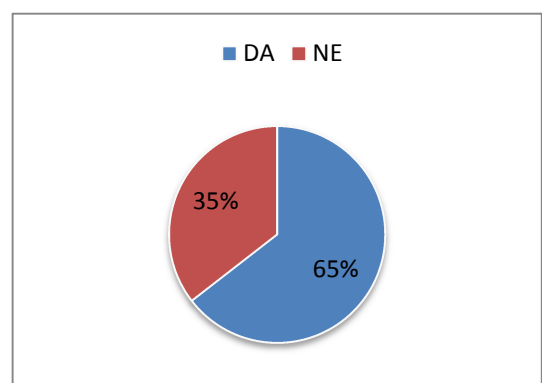
Za počitek in rekreacijo bi si anketiranci želeli klopi za počitek (37 %), ki bi jih razporedili po naselju in ob sprehajalnih poteh. Želijo si več urejenih sprehajalnih in kolesarskih poti (27 %) ter igrala za otroke (24 %), saj jih v naselju ni. Rezultati so prikazani v grafikonu 16.

Grafikon 14: Spremembe na področju počitka in rekreacije

Izgradnja mostu med Okroglim in Besnico

Zanimalo nas je predvsem, kaj prebivalci menijo o izgradnji mostu čez Savo, ki bi povezoval Okroglo in Spodnjo Besnico. Glede na to, da nikoli ni bilo interesa za izgradnjo le tega, so odgovori presenetili. 65 % anketirancev bi podprlo izgradnjo mostu (grafikon 17). Most pa bi v večini uporabljali kot novo peš in kolesarsko pot (75 %). Tisti, ki se ne strinjajo z

Grafikon 15: Izgradnja mostu med Okroglim in Besnico

izgradnjo mostu, navajajo razloge, da most ne bo v celoti izkoriščen ter da predstavlja prevelik poseg v naravo.

Zadnja točka je bila t.i. *odprtega tipa*, kar pomeni, da anketiranec nima vnaprej podanih odgovorov vendar odgovor oziroma komentar napiše sam. Pri zadnji točki je bila dana možnost, da anketirani napiše predloge, komentarje v zvezi z ureditvijo naselja, ki so bili v anketnemu vprašalniku izpuščeni. Nihče od anketiranih ni podal drugih predlogov in komentarjev.

4.2.5 Povzetek rezultatov ankete

Rezultati anketnega vprašalnika so nam dali vpogled v stanje naselja kot ga vidijo prebivalci in sicer kakšne so prednosti, slabosti in potenciali naselja.

V prvem sklopu smo izvedeli, da je pri zajetem vzorcu 31 gospodinjstev (61 % vseh gospodinjstev) povprečna velikost gospodinjstva 3,55 članov na gospodinjstvo. Na Okroglem prevladajo enodružinske hiše, zato v 58 % gospodinjstev živi ena sama generacija. V primeru dvodružinskih hiš, se je mlajša generacija, ki živi v skupni hiši s starši, opredelila kot samostojno gospodinjstvo. Manj kot polovica anketiranih živi na Okroglem že celo življenje. Večina ostalih prebivalcev se je preselila iz druge občine v gorenjski regiji in živi na Okroglem povprečno 26,3 let. 36 % prebivalcev je zaposlenih, največ v gospodarstvu, le 10 % se jih ukvarja s kmetijstvom. Poleg redne zaposlitve ima le 22 % anketirancev dopolnilno dejavnost.

Anketiranci so v večini s svojim prebivališčem zadovoljni. Poleg stanovanjske hiše pa imajo nekateri v lasti še hlev, drvarnico ali kozolec. Javno infrastrukturo so označili kot zadovoljivo, največ kritike je šlo na račun internetnega omrežja, zato bi se kar 68 % anketirancev, če bi imeli možnost, priklopilo na optično omrežje. Ker naselje še vedno nima kanalizacije, bi se večina rada priklopila tudi na kanalizacijsko omrežje. Nekateri se za priklop ne bi odločili iz razloga visokih stroškov priklopa.

Glavna tema anketnega vprašalnika je bila ureditev naselja. Vključevanje in sprejemanje različnih predlogov javnosti je vedno dobrodošlo, saj so ti neposredni uporabniki prostora in vedo katere so prednosti in slabosti naselja. Kot največjo prednost naselja so pripisali dobri prometni povezavi ter urejeni in bogati kulturni dediščini. Zaradi strahu izgube vrednosti nepremičnin in hrupa so kot največjo slabost naselja pripisali zbirališču in stiskalnici odpadkov pod naseljem. Prebivalci so na splošno z urejenostjo naselja zadovoljni, in sicer najbolj z vrtovi in drugimi zelenimi površinami ter stanovanjskimi objekti. Predvsem pa so nezadovoljni z urejenostjo vaškega jedra. Hkrati so izpostavili, da vaškega jedra ne bi urejali, raje bi odprli Zupanovo grajšino za javnost, naselje vizualno

uredili ter naredili rekreacijski park za otroke in odrasle. Po naselju in sprehajalnih poteh bi postavili klopi za počitek, v rekreacijskem parku pa tudi igrala za otroke.

Prebivalci so izpostavili tudi izgradnjo mostu med Okroglim in Besnico. Že pred slabim stoletjem so se zavzemali za izgradnjo, vendar se je projekt ustavil. Nadaljnjega interesa ni bilo, zato so bili odgovori nepričakovani. 65 % anketirancev bi izgradnjo mostu podprlo. Most bi v večini uporabljali kot nove sprehajalne in kolesarske poti.

Odgovori in mnenja anketirancev naselja Okroglo so bili v pomoč pri oblikovanju zasnove urejanja naselja.

4.3 Analiza Občine Naklo in naselja Okroglo

Prostorske analize delamo z namenom pridobitve podatkov o prostoru, za lažje razumevanje in predstavo kraja, ki ga preurejamo.

Iz analiz, ki obravnavajo fizične lastnosti in socialne, ekonomske ter demografske faktorje, ki so vplivali na določeno krajino, pridobimo celovito podobo o naselju. Pri analitični obravnavi obstoječega stanja prostora upoštevamo naslednje značilnosti (Gabrijelčič, Fikfak, 2002):

- Geografsko-ekonomske značilnosti (naravne danosti);
- antropogene danosti;
- sociodemografske značilnosti;
- socioekonomske značilnosti in danosti prostora.

4.3.1 Naravne danosti

Namen prostorskega planiranja je preureditev prostora v družbeno korist, a ne smemo pozabiti, da moramo upoštevati vpliv na okolje. S prostorsko analizo naravnih danosti pridobimo informacije o naravnem okolju.

Podnebne značilnosti:

Podnebje je v veliki meri odvisno, ne samo od dogodkov v atmosferi, ampak tudi od medsebojnega vpliva drugih okoliščin, kot so nadmorska višina, relief, pokrovnost, sestava tal itn.

Občina Naklo ima v splošnem celinsko podnebje. Zaradi toplih poletij in milih zim za Naklo velja tudi alpsko podnebje. Podnebni tipi Slovenije so prikazani na sliki 9.

Slika 9: Podnebni tipi v Sloveniji (Vir: Lastna izdelava)

Na podnebje naselja Okroglo najbolj vpliva njegova lega med gorami, saj spada med predalpske krajine. Visokogorsko in hribovito obrobje zmanjšuje vetrovnost in toplotni obrat. Povprečna letna temperatura zraka, merjena med leti 1971 in 2000, znaša 8-10°C. Povprečna januarska -2-0°C in povprečna oktobrska 18-20°C. Naselje leži v zmerno vlažnem celinskem podnebju. Povprečna letna višina korigiranih padavin (1971-2000) je 1.500-1.600 mm. Agencija RS za okolje ima eno izmed meteoroloških padavinskih postaj v občini Naklo.

Postaja stoji na nadmorski višini 403 m. Postaja meri višino padavin, višino novozapadlega snega in skupno višino snežne odeje ter opazuje vremenske pojave (Pogačnik, K. 2010).

Hidrografske značilnosti:

Voda je za človekovo življenje temeljnega pomena. Površinske vode in podtalnica dajejo potrebno pitno vodo. Tretjino vode pridobimo iz površinskih voda, dve tretjini pa iz podtalnic. Poleg tega so površinske vode pomemben živlenski prostor za živali in rastline (Glück, 1993).

Največji vodotok na območju Občine Naklo in naselja Okroglo je reka Sava, ki teče pod naseljem. Pri severnem delu Dobrave se v reko Savo zliva Tržiška Bistrica (slika 11). Celotno območje naselja ima podzemno vodo. Naselje ni poplavno ogroženo, saj je precej dvignjeno od vodotoka.

Relief in vegetacija:

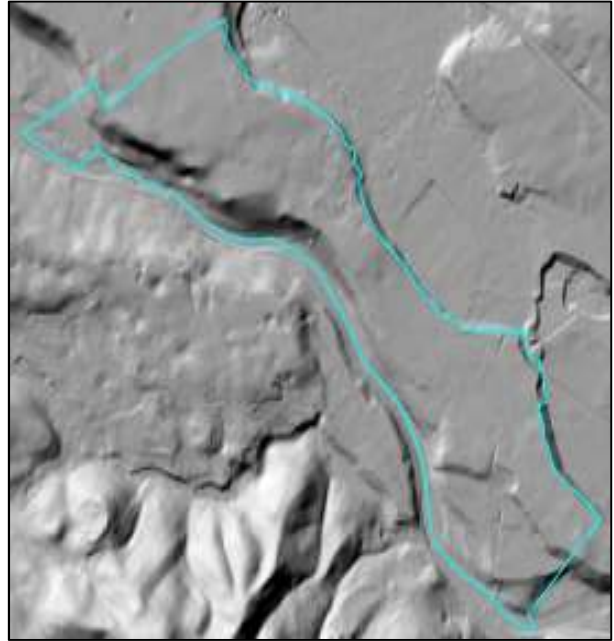
V Občini Naklo se pojavljajo različne reliefne značilnosti, ravninski in hribovit svet. Osrednji del občine je pretežno ravninski, obrobje pa je rahlo hribovito.

Naselje Okroglo se dvigne na levem bregu Save in spusti do centra občine (slika 10). Gre za najstarejšo konglomeratno teraso ledeniškega nastanka v pleistocenu z nasipavanjem in urezovanjem strug.

Analiza sprememb v pokrajini je pomembna pri beleženju naravnih in socialno-ekonomskih procesov, njihove dinamike in vzrokov, pa tudi pri napovedih možnih trendov in bodočega razvoja. Informacije o pokrovnosti/rabi tal služijo kot podlaga za gospodarjenje s prostorom, okoljem in naravnimi viri. (Rikanovič, 2003)

Slika 11: Hidrografija na območju Občine Naklo
(Vir: PISO Naklo, 2015)

Slika 10: Prikaz reliefa naselja Okroglo (Vir: Atlas Okolja, ARSO)

Naselje Okroglo je edina vas na Dobravi. Gre za manjši strnjen gozd, ki je ime dobil po dob-u, to je vrsta hrasta, ki je nekoč rasel na tem območju. Poraščena je z rdečim borom in borovničevjem. Obsega pa tudi območje varovalnih gozdov.

Ko govorimo o varovalnih gozdovih, mislimo na gozdove, ki varujejo zemljišče pred izpiranjem in krušenjem. To so gozdovi, ki so locirani na strminah in bregovih voda, ali pa so izpostavljeni močnemu vetru. Na hudourniških območjih zadržujejo močno odtekanje vode, obenem pa varujejo zemljišče pred erozijo in plazovi (PIS RS, 2005).

Varovalni gozd na Okroglem je v tretji razvojni fazi – *gošča*. Gošča pravimo takrat, ko mladje raste in prihaja do medsebojnega boja med osebki. Zmagujejo močnejše vrste. Za to stopnjo je značilno naglo priraščanje v višino. Površina 21,60 ha sestoji iz 43 % iglavcev in 57 % listavcev (ARSO, 2014).

Naravne vrednote:

Naravne vrednote so dragocen in redek naravni pojav, ki je poleg tega, da je dragocen in redek, tudi del žive ali nežive narave, naravno območje, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. Pod naravne vrednote štejemo različne naravne pojave, kot so površinski in podzemni kraški pojavi, jame, soteske ter grudi geomorfološki pojavi, slapovi, brzice, jezera, ledeniški pojavi, morska obala, itn. Pod naravne vrednote se prav tako štejejo rastlinske in živalske vrste, ki so del našega ekosistema. Na naravnih vrednotah se posegi izvajajo le v nujnih primerih, ko ni drugih tehničnih ali prostorskih možnosti. Poseg je potrebno opraviti pazljivo in z naravovarstvenim soglasjem. (Prah, 2012)

Pod ekološko pomembna območja spada reka Sava, a le del, ki sega od Radovljice do Kranja, z vključenim sotočjem Save in Tržiške Bistrice, t.i. Nakelska Sava. Sama občina Naklo ima 26 naravnih vrednot in 13 naravnih jam. Naravne vrednote na Okroglem so predstavljene v preglednici 8, 9, 10 in 11:

Preglednica 8: Naravne vrednote v naselju Okroglo (Vir: Atlas okolja, ARSO, 13.10.2014)

ID št.	Naziv	Pomen	Zvrst
2762	Sava od sotočja Save Bohinjske in Save Dolinke navzdol	državni	hidr, geomorf, zoo, bot
5321	Gradišče na Dobravi – terasa	lokalni	geol, geomorf
42878	Partizanska jama pod Okroglim	državni	geomorf
992	Mlinarjev studenec na Okroglem	lokalni	hidr

Preglednica 9: Ekološko pomembna območja v naselju Okroglo (Vir: Atlas okolja, ARSO, 13.10.2014)

ID območja	Naziv
25400	Sava od Radovljice do Kranja s sotočjem Tržiške Bistrice

Preglednica 10: Varovalni gozdovi v naselju Okroglo (Vir: Atlas okolja, ARSO, 13.10.2014)

ID št.	Gozdnogosp. območje (ID)	Površina (ha)
03608	03	21,60

Preglednica 11: Območje Natura 2000 v naselju Okroglo (Vir: Atlas okolja, ARSO, 13.10.2014)

ID območja	Naziv	Ime skupine
SI3000201	Nakelska Sava	SAC

Vse naravne vrednote, varovalni gozd, ekološko pomembna območja (EPO) in območje Natura 2000 so predstavljena na sliki 14.

4.3.2 Analiza omejitev v prostoru

Ko načrtujemo poseg v prostor, moramo analizirati trenutno stanje prostora. Obvezen je prikaz stanja prostora, na katerem moramo prikazati tudi različne omejitve in varstvene režime v prostoru (slika 14). Najpomembnejša področja omejitev so varstvo voda, narave, kulturne dediščine ter najboljših kmetijskih zemljišč. Poleg pravnih režimov poznamo v prostoru še *fizične omejitve* (reliefni rob, vodotoki, grajene omejitve), *administrativne omejitve* (predpisi in navodila za ravnanje v prostoru) in *dogovorne omejitve* (medsosedski ustni dogovor). Analiza omejitev naselja Okroglo je pokazala, da je naselje precej omejeno z najboljšimi kmetijskimi zemljišči, območji kulturne dediščine, ekološko pomembnimi območji ter varovalnim pasom elektroenergetskega voda. Varovalni pas elektroenergetskega voda moči 400/110 kV je zakonsko širine 40 metrov. Na severozahodni strani je naselje omejeno tudi z območjem Natura 2000 in varovalnim gozdom. Analiza kaže, da je širjenje naselja zelo omejeno.

4.3.3 Analiza rabe površin

Okroglo je gručasto naselje, v notranjosti prevladajo predvsem kmetijska poslopja, na obrobju pa stanovanjski objekti. Naselje iz vseh strani obdajajo obdelovalne površine ter trajni travniki, nad reko Savo prevladuje poraščenost z gozdovi. Vsaka zazidljiva parcela ima funkcionalno površino, dvorišče, največkrat namenjena dovozu za kmetijska poslopja in parkirišču ter vrtovom za stanovanjske objekte. Ob Vili Toma Zupana je urejen park. S smotrno rabo prostora lahko prihodnjim generacijam zagotovimo kakovosten prostor. Pod smotrno rabo se šteje varovanje kmetijske površine pred nekmetijsko rabo in zaraščanjem, ohranitev gozdov, površine namenjene urbanizaciji pa je treba izbrati čim bolj racionalno. Analiza dejanske rabe površin je prikazana na sliki 15.

Slika 12: Franciscuski kataster: prikaz naselja Okroglo (Vir: MK RS)

V primerjavi rabe površin v letu 2014 s franciscejskim katastrom iz leta 1826 (slika 12) je opaziti širitev gozda na jugu naselja, spremembo rabe iz sadovnjakov v ekstezivne travnike in pozidano zemljišče. Korenitih sprememb rabe površin ni.

4.3.4 Podrobna namenska raba

Za izdelavo prostorskega načrta moramo poznati trenutno namensko rabo prostora, v katerega posegamo. Podrobna namenska raba je pravno zavezujoč akt, ki deli osnovno namensko rabo na bolj podrobna območja.

Naselje Okroglo z vseh strani obdajajo območja najboljših kmetijskih zemljišč. Kar pomeni, da je širitev naselja mogoča, a le pod določenimi pogoji. Naselje je pretežno območje stanovanj. Prikazana je na sliki 16.

4.3.5 Analiza starosti objektov

Z analizo starosti objektov (slika 17) smo ugotovili, da v naselju prevladujejo starejši objekti. Glede na analizo, je opaziti sorazmerno starost objektov. Starejša od 215 let sta le dva objekta, to sta Cerkev svete Marije Magdalene, zgrajena leta 1300 in zapuščena kmečka hiša, zgrajena leta 1719 (slika 13).

Slika 13: Zapuščena kmečka hiša, zgrajena leta 1719 (Vir: Lasten arhiv, december 2014)

Starejši objekti so v večini urejeni za kmetijsko dejavnost s pripadajočimi kmečkimi domovi. Novejše gradnje, od leta 1975 naprej, so predvsem eno in dvostanovanjske hiše. V naselju je potrebno ohraniti skladnost starega z novim. Le tako se bo ohranil videz podeželja.

4.3.6 Analiza namembnosti objektov

Namembnost objektov v naselju se skozi čas ni pretirano spreminjala. Kot je razvidno iz analize namembnosti objektov (slika 18) so kmetijska poslopja razporejena okoli vaškega jedra, ob vsakem je stanovanjski objekt. V naselju je tudi nekaj gospodarskih poslopij (skedenj, lopa, senik, drvarnica). Na obrobju še vedno stoji veliko število kozolcev.

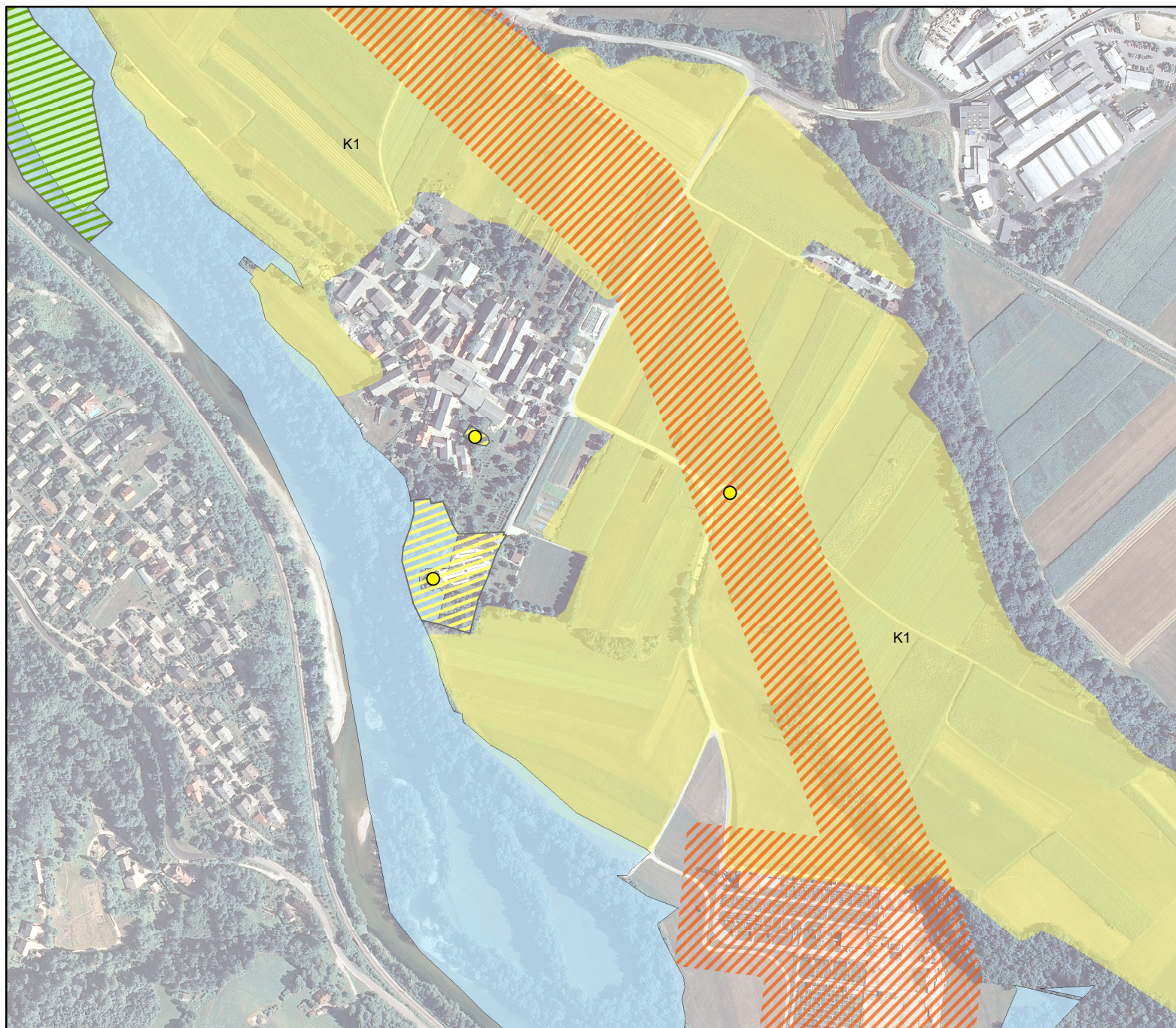

KARTA OMEJITEV

SLIKA 14

Legenda:

- Kulturna dediščina
- Kulturna dediščina - območje
- Varovalni pas elektro omrežja
- Natura 2000
- Varovalni gozd
- Ekološko pomembna območja
- Najboljša kmetijska zemljišča

0 65 130 260 metrov

Vir: GURS, MK, PISO Naklo; oktober 2014
Avtor: Klavdija Mohorič

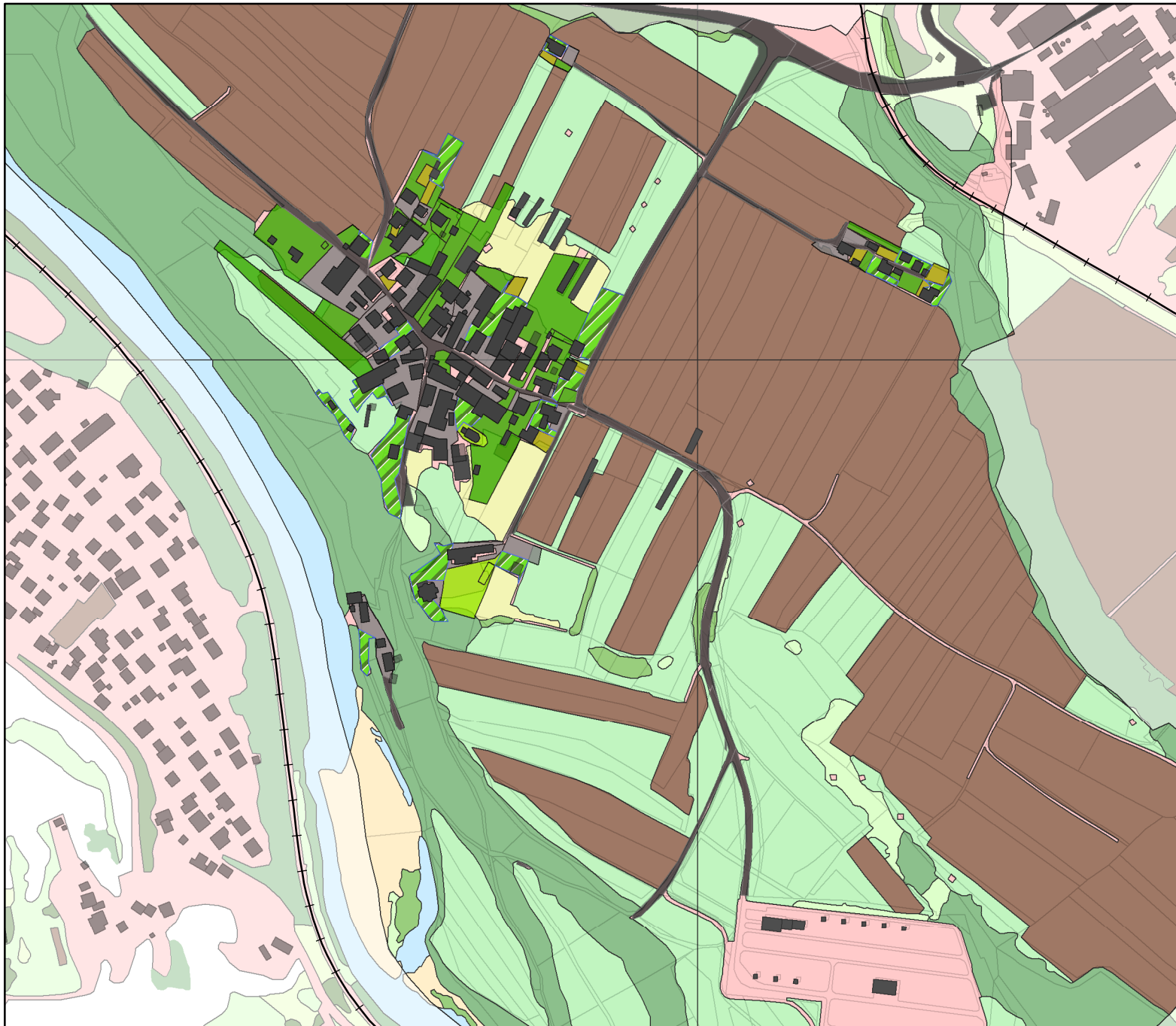

ANALIZA DEJANSKE RABE POVRŠIN

SLIKA 15

Legenda:

- +— Železnica
- Grajeni objekti
- Cesta
- Dvorišče
- Park
- Sadovnjak
- Vrt
- Zelene površine
- Njiva
- Ekstezivni travniki
- Trajni travnik
- Kmetijsko zemljišče v zaraščanju
- Drevesa in grmičevje
- Gozd
- Pozidano in sorodno zemljišče
- Odprto zemljišče brez rastlinskega pokrova
- Voda

0 62,5 125 250 metrov

Vir: GURS, MKGP, terensko delo; okt. 2014
Avtor: Klavdija Mohorič

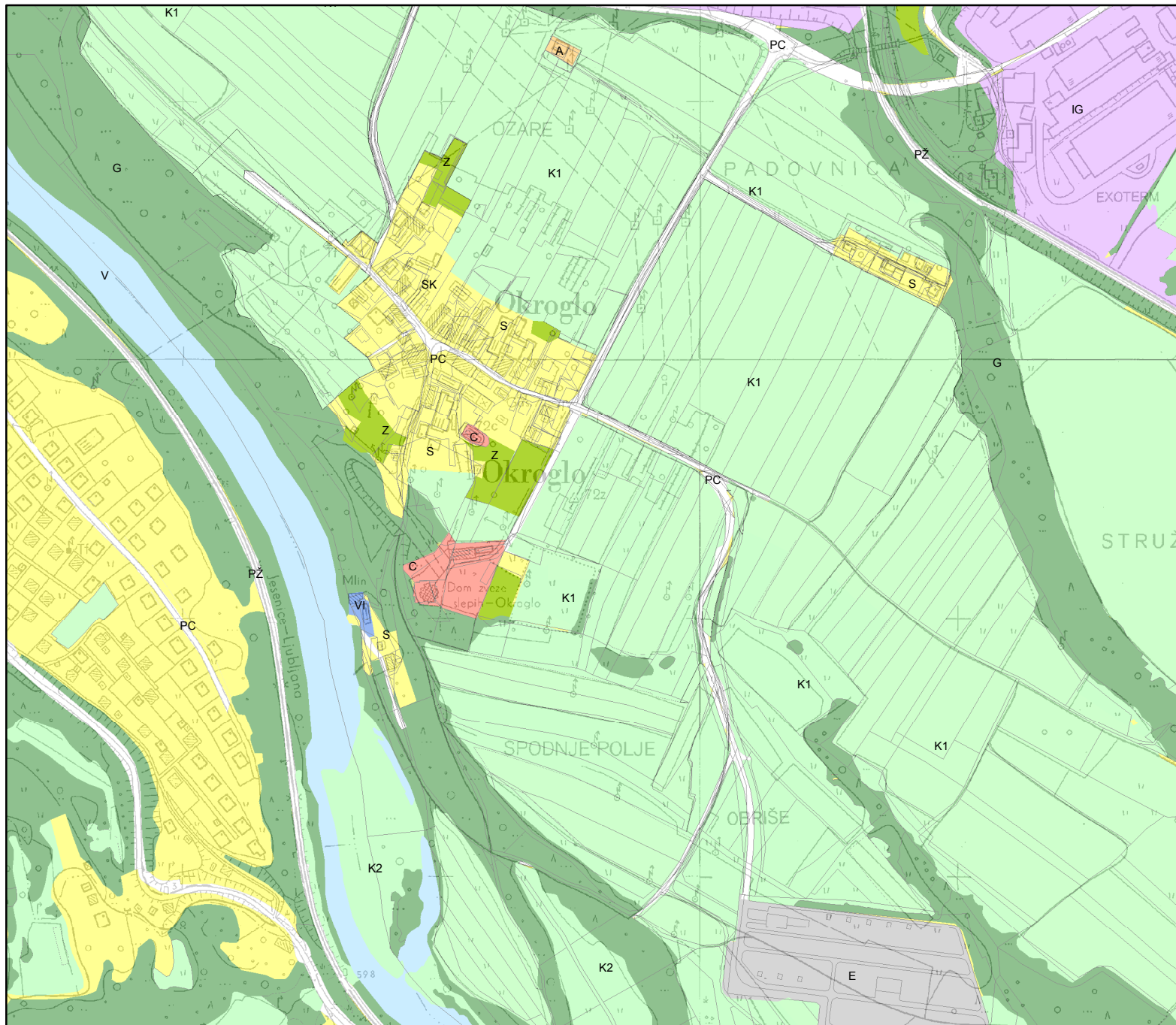

PRIKAZ PODROBNE NAMENSKE RABE

SLIKA 16

Legenda:

PC	Površine cest
PŽ	Površine železnic
SK	Površine podeželskega naselja
S	Območja stanovanj
A	Območje razpršene poselitve
C	Območje centralne dejavnosti
IG	Gospodarska cona
VI	Vodna infrastruktura
V	Površinske vode
K1	Najboljša kmetijska zemljišča
K2	Druga kmetijska zemljišča
G	Gozd
Z	Zelene površine
E	Območje energetske infrastrukture

0 62,5 125 250 metrov

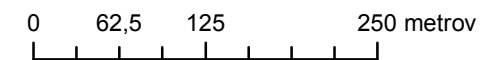
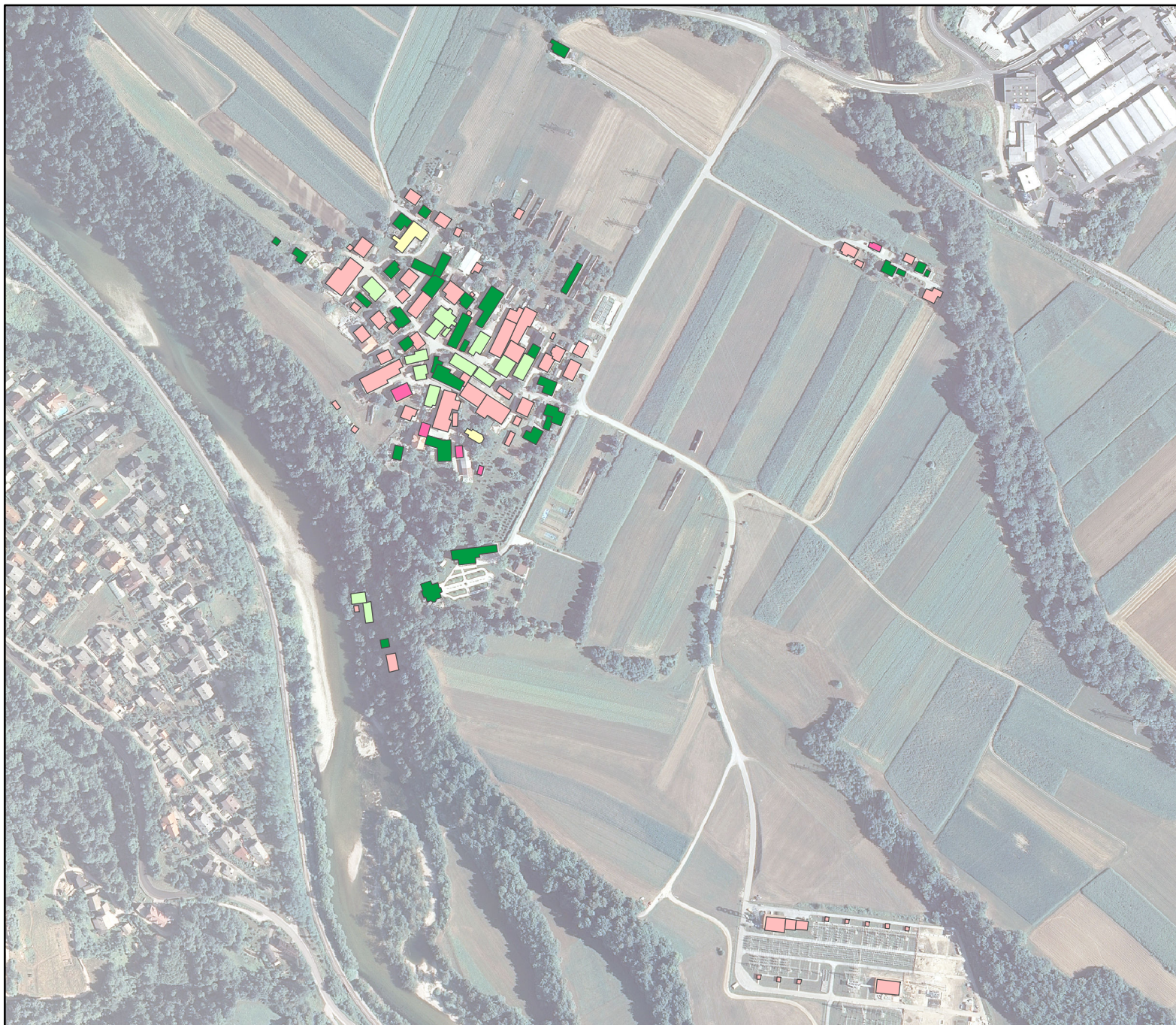
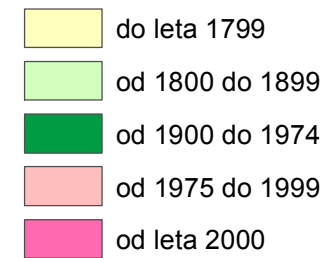
Vir: GURS, PISO Naklo; december 2014
Avtor: Klavdija Mohorič

ANALIZA STAROSTI OBJEKTOV

SLIKA 17

Legenda:

Vir: GURS, PISO Naklo, oktober 2014
Avtor: Klavdija Mohorič

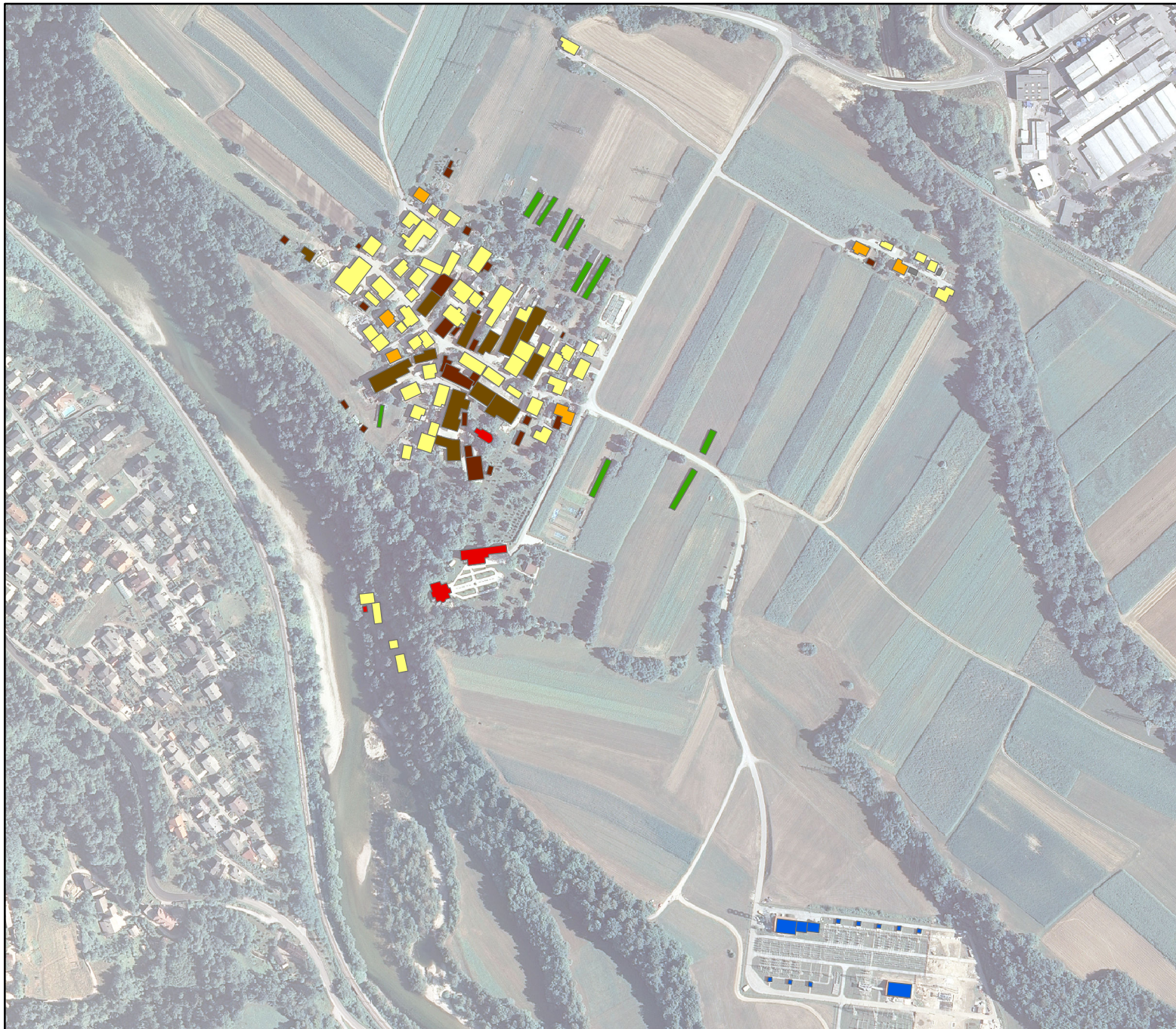

ANALIZA NAMEMBNOSTI OBJEKTOV

SLIKA 18

Legenda:

- Stanovanjski objekti
- Poslovno-stanovanjski objekti
- Objekti centralne dejavnosti
- Pomožni objekti
- Gospodarski objekti
- Kozolec
- Energetski objekti
- Garaža

0 62,5 125 250 metrov

Vir: GURS, PISO Naklo; oktober 2014
Avtor: Klavdija Mohorič

PROMETNA ANALIZA NASELJA OKROGLO

SLIKA 19

Legenda:

- Problematično križišče
- Pomembnejše križišče
- Manjše križišče
- Parkirišče
- Reka Sava
- Železnica
- Lokalne ceste
- Javne poti
- Druge in kolovozne poti
- Kataster stavb

0 62,5 125 250 metrov

Vir: GURS, terensko delo, marec 2015
Avtor: Klavdija Mohorič

4.3.7 Prometna analiza naselja

Pod naseljem vodi lokalna cesta, ki vodi mimo poslovne cone. Do naselja Okroglo lahko dostopamo s treh koncev, in sicer na severni in severovzhodni strani iz lokalne ceste Polica – Okroglo, ter gozdni poti na severozahodni strani, ki gre čez Dobravo in povezuje Bistrico z Okroglim.

Cesta skozi naselje ima na vzhodu problematično križišče. Križišče, ki povezuje cesto skozi naselje, dostop do Vile Toma Zupana, cesto, ki vodi do RTP Okroglo in objektov pri reki Savi ter povezavo z lokalno cesto Polica – Okroglo, ni pregledno, neupoštevanje prednostne ceste pa situacijo še izdatno zaostri. Drugih funkcionalnih težav s prometom skozi naselje ni. Cesta, ki je bila sicer obnovljena leta 2010, že kaže posledice težke kmetijske mehanizacije. Analiza je prikazana na sliki 19.

4.3.8 Morfološka analiza

Morfološka analiza prikazuje zgradbo in fizično strukturo naselja. Gre za objekte oziroma zgradbe, ki so del naselja ali celote. Ti objekti so med seboj povezani.

Naselje Okroglo je razdeljeno na naslednje morfološke enote (slika 25):

- *Morfološka enota A – vaško jedro*

Vaško jedro se je razvilo na severni strani cerkve Sv. Marije Magdalene. V samem jedru stojijo večje starejše kmetije (slika 20), prostor med njimi so zapolnili stanovanjski objekti.

Slika 20: Kmetijski objekt v vaškem jedru (Vir: Lasten arhiv, december 2014)

- *Morfološka enota B – širitev ob komunikacijah*

Cesta, ki pelje skozi naselje je sprožila gradnjo objektov že pred več desetletji. Naselje se je širilo tik ob cesti, vendar so kmetijski objekti, skupaj z dvorišči, povzročili globljo pozidavo, stran od ceste. Naselje je tako postalo gručasto. Na sliki 21 je prikazan stanovanjski objekt ob cesti, ki vodi skozi naselje.

Slika 21: Širitev ob komunikacijah (Vir: Lasten arhiv, december 2014)

- *Morfološka enota C – stanovanjska gradnja*

V naselju Spodnja Besnica prevladujejo eno in več družinske hiše, razporejene v ortogonalno mrežo.

- *Morfološka enota D – kozolci*

Na travnikih, na obrobju naselja stoji še kar nekaj enojnih kozolcev. Ti so še dobro ohranjeni. Večina jih ne služi več svojemu prvotnemu namenu t.j. sušenje ter shranjevanje žita in trave. Vsekakor pa naselju dajejo pristen podeželski videz.

- *Morfološka enota E – Samostojni javni objekt*

Območje kulturne dediščine. Na južnem robu naselja, pred spustom terena se nahaja Vila Toma Zupana oziroma Zupanova grajšina (slika 22).

Slika 22: Kulturna dediščina - Vila Toma Zupana (Vir: Lasten arhiv, dec. 2014)

- *Morfološka enota F – Energetski objekti*

Gre za večji objekt (slika 23), ki je ključna napajalna točka za območje osrednje in zahodne Gorenjske z električno energijo. Nahaja se jugovzhodno od samega naselja, na nizkem obrobju naselja, nemoteče za prebivalce.

Slika 23: RTP Okroglo (Vir: www.eles.si)

- *Morfološka enota R – razpršena gradnja*

Slika 24: Razpršena gradnja (Vir: Lasten arhiv, december 2014)

Z vseh strani je naselje obdano z osamelimi pozidavami oziroma razpršeno gradnjo. Gre za stanovanjske objekte (slika 24) in manjše počitniške hiše.

4.3.9 Vizualna analiza

Vsako naselje ima neke vizualne značilnosti, zato je pomembno prepoznati, katere značilnosti ohraniti ali celo okrepiti. Prikazana je na sliki 26.

- *Dominanta prostora*

V naselju izstopata dve grajeni dominantni. Gre za točkovna elementa. Če pogledamo naselje iz južne strani desnega brega Save ter jugozahodnega dela levega brega Save, se nam pogled ustavi na Vili Toma Zupana. Iz vseh strani pa je najbolj vidna cerkev Sv. Marije Magdalene. Obe prostorski dominantni se nahajata v ali v bližini starega vaškega jedra.

- *Moteči elementi*

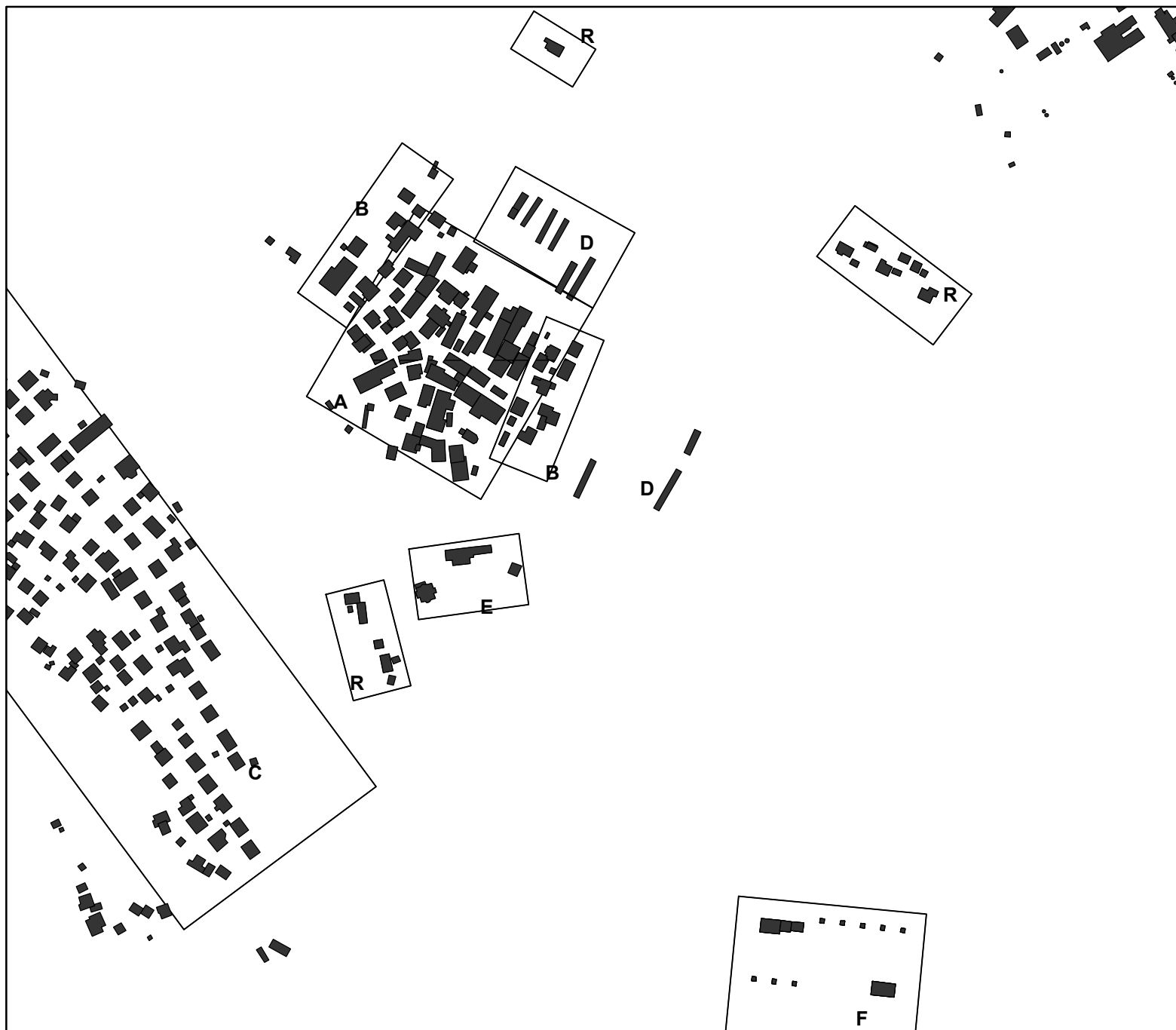
Vizualno moteči elementi v naselju so predvsem elektroenergetski vodi, ki se iz južnega dela naselja, kjer je locirana RTP Okroglo, širijo prek obdelovalnih površin proti severozahodu.

MORFOLOŠKA ANALIZA

SLIKA 25

Legenda:

- A Vaško jedro
- B Širitev naselja ob komunikacijah
- C Stanovanjska gradnja
- D Kozolci
- E Samostojni javni objekt
- F Energetski objekti
- R Razpršena gradnja
- Objekti

0 62,5 125 250 metrov

Vir: GURS, terensko delo; oktober 2014
Avtor: Klavdija Mohorič

VIZUALNA ANALIZA

SLIKA 26

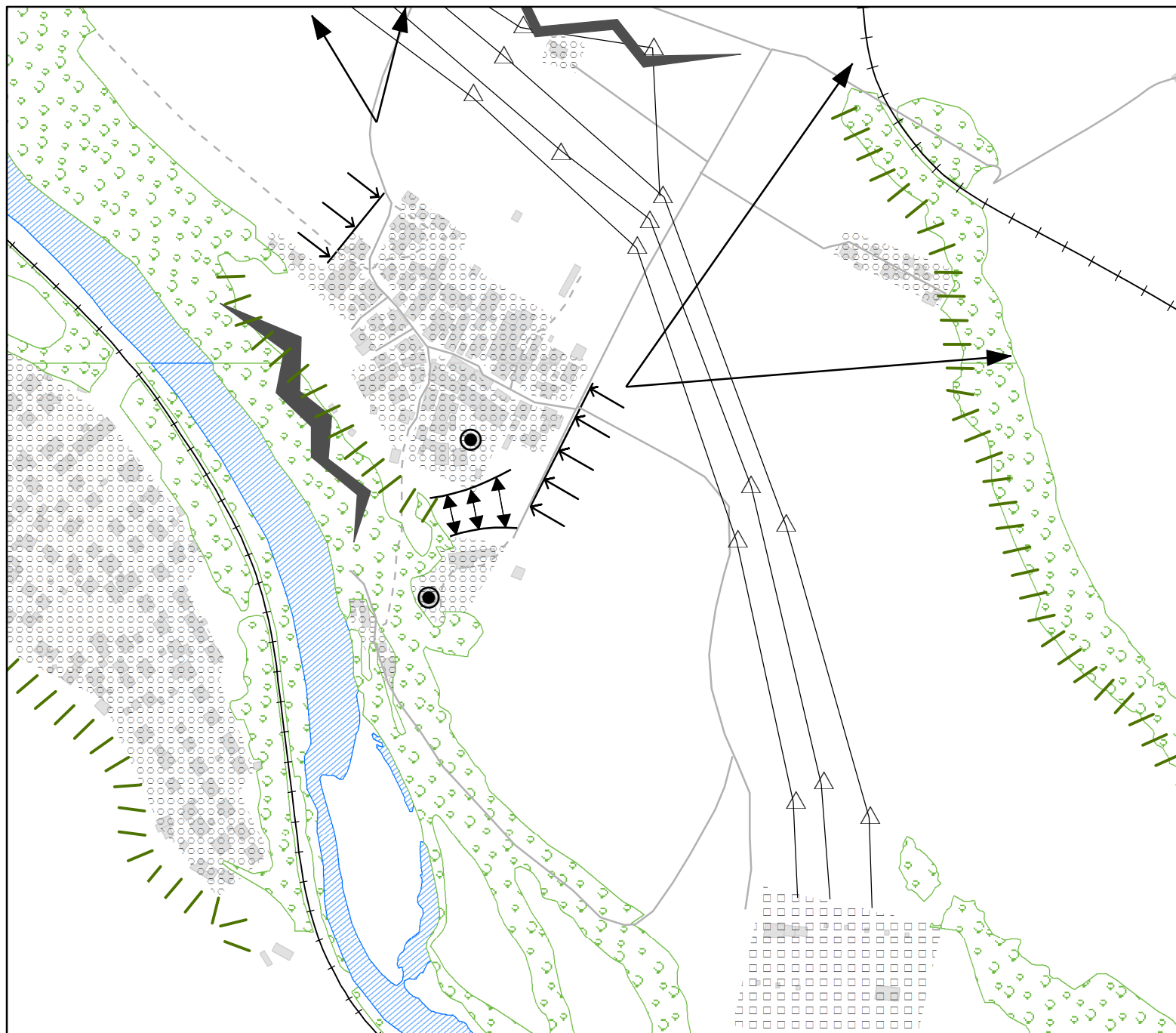
Legenda:

- Dominanta
- Moteči elementi
- Odprt prostor
- Izrazit naravni rob
- Železnica
- Odprta vizura
- Ceste
- Druge poti
- Grajni rob
- Gozdni rob
- Gozdne površine
- Vodne površine
- Energetski objekti
- Grajena struktura
- Objekti

0 62,5 125 250 metrov

Vir: GURS, Terensko delo; oktober 2014
Avtor: Klavdija Mohorič

- *Odprt prostor*

Med strnjeno pozidavo naselja in Vilo Toma Zupana je odprt prostor, ki ga pokriva travnik z nekaj sadnega drevja. Prostor deli naselje od kulturne dediščine.

- *Odprta vizura*

Naselje leži reliefno višje kot Naklo, zato se na severni strani naselja odpira pogled na center občine. V ozadju pogled na Kamniško-Savinjske Alpe. Pogled iz severovzhodne strani se razprostira proti Kranju ter Šmarjetni gori.

- *Robovi*

Na severni strani naselja je izrazit naravni rob. Gre za reliefni rob Dobrave. Na zahodni strani teče reka Sava, ki razmejuje Okroglo z naseljem Spodnja Besnica. Grajeni rob je vaški rob, ki loči grajeno od naravnega, železnica itn. Le ta razmejuje prostor z vseh strani naselja.

- *Ceste in druge poti*

Označene so vse ceste in poti. Glavna cesta poteka le čez naselje, ter na jugu zavije in se spusti proti RTP Okroglo.

Vizualna analiza nam predstavi kakovosti v prostoru, kot so odprt pogled na Naklo in Kranj, na severni strani pa na Kamniško-Savinjske Alpe. Naselje je obdano z odprtim prostorom, izrazit naravni rob pa definira višinsko razliko med Dobravo in preostalim ozemljem. Vizualno zelo moteči so elektroenergetski vodi, ki kvarijo podobo krajine.

4.4 Ključne ugotovitve in SWOT analiza

Na podlagi opravljenih prostorskih analiz smo prišli do ugotovitev, ki so bile v pomoč pri spoznavanju stanja območja naselja Okroglo.

To, da je delež prebivalcev starejših od 65 let večji od deleža prebivalcev starih do 14 let, nam pove, da se naselje stara. Mladi se ne odločajo več za bivanje v naselju. Čeprav je lokacija naselja ugodna, blizu glavnih prometnih povezav, mora biti vzrok drugje. Večina objektov je starejših od 30 let, kar nekaj jih je potrebnih obnove. Z obnovo bi pridobili urejene, bolj ekonomične bivalne površine ter bolj organizirane kmetijske obrate, s katerim bi se povečala produktivnost.

Zaradi precejšnih okoljskih in varovalnih omejitev je širitev naselja mogoča le na jugozahodu naselja oziroma pod posebnimi pogoji. Prostor, kjer je gradnja tudi možna je ob reki Savi, ob starem mlinu. Poleg urejene kulturne in naravne dediščine, je to dobro izhodišče za uvedbo turizma.

Pri načrtovanju nam je v veliko pomoč SWOT analiza. Kratica SWOT pomeni S – strengths (prednosti), W – weakness (slabosti), O – opportunities (priložnosti), T – threats (nevarnosti). Deli se na notranje in zunanje dejavnike. Na notranje dejavnike (prednosti, slabosti) lahko vplivamo, na zunanje (priložnosti, nevarnosti) pa ne moremo vplivati, lahko jih le izkoriščamo oz. se jim izogibamo. Cilj SWOT analize je torej delati na prednostih, odpraviti slabosti, izkoristiti priložnosti ter se izogniti nevarnostim. (Mekinc, 2013)

Zaradi prednosti, ki jih naselje nudi, kot so npr. dobra lokacija in prometna povezava ter urejen transport za otroke, je naselje lahko privlačno za mlade družine. Pomankljivosti, kot so igrišče, gostinska ponudba, se z načrtovanjem odpravi. Deponija pod naseljem, poleg občasnega hrupa, sicer nima velikega vpliva na naselje, vendar vseeno niža vrednost parcel in nepremičnin. V primeru prihoda mladih družin in večjega števila turistov bi se povečala hrup in promet. SWOT analiza je prikazana v preglednici 12.

Preglednica 12: SWOT analiza za naselje Okroglo

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Bližina narave - Naravne danosti - Naravno kopališče - Urejena kolesarska pot - Raznolika kulturna dediščina - Komunikacijska infrastruktura - Dobra prometna povezava - Urejen javni transport za otroke - Bližina urbanim naseljem - Bližina industrijski in poslovni coni 	<ul style="list-style-type: none"> - Nazadovanje razvoja kmetijske dejavnosti - Slaba komunalna infrastruktura - Bližina deponije - Slaba internetna povezava - Pomankanje otroškega igrišča - Pomanjkanje gostinske ponudbe - Omejitve, ki preprečujejo širitev naselja
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Dobra turistična zasnova - Možnost ureditve rekreacijskega okolja - Ureditev naravnega kopališča - Bivalni prostor za mlade družine 	<ul style="list-style-type: none"> - Onesnaženost okolja - Nejevolnost prebivalcev - Povečan promet - Povečan hrup

»Ta stran je namenoma prazna.«

5 PREDLOG UREDITVE NASELJA

5.1 Izhodišča, cilji in koncept ureditve

Naselje Okroglo ima ugodno lego, je dovolj odmaknjeno od urbanega središča, a še vedno dovolj blizu, zahvaljujoč dobri prometni infrastrukturi. Število prebivalstva se ne spreminja. Kar kaže na to, da se ljudje ne odločajo za prihod in bivanje na Okroglem. Naselje je potrebno preurediti tako, da se zadovolji trenutne potrebe ter potrebe, ki bodo prisotne v prihodnosti.

Cilj preureditve naselja je izboljšati življenske razmere ljudi na podeželju. V preureditev moramo vključiti:

- Ureditev kanalizacije;
- ureditev telekomunikacijske infrastrukture;
- ureditev obstoječe prometne infrastrukture in vzpostavitev novih povezav za pešce in kolesarje;
- ohranjanje kmetijskih površin;
- ureditev površine za šport in rekreacijo;
- omogočiti turizem na podeželju.

Koncept razvoja naselja Okroglo (slika 27) smo oblikovali na podlagi opravljenih analiz, anketnega vprašalnika, zakonodaji in zadanih ciljih. Kasneje smo naredili predlog spremembe namenske rabe (slika 28).

Okroglo je strnjeno gručasto naselje. V samem središču naselja stojijo objekti že od samega nastanka vasi. Vsi objekti stojijo strnjeni med seboj, prostora za novo gradnjo je malo. Zato bo treba prenoviti stare, razpadajoče objekte v morebitne nove bivalne površine za mlade družine.

Z gradnjo novega športnega igrišča bomo naselje oživili in naredili bolj privlačnega.

Za neizkoriščeno Zupanovo grajšino oziroma Vilo Toma Zupana predlagamo odprtje za javnost. Vila je privlačna tako lokacijsko, kot tudi vizualno in je primerna za družabne dogodke, kot so poroke in drugi slavnostni dogodki.

Dobro ohranjenja kulturna dediščina, lepo urejeno in mirno okolje so potencial za morebiten turističen razvoj naselja. Mlin pod Okroglim je idealna točka za sprostitev in rekreacijo. Stari mlin bomo obnovili tako, da bo primeren za gostinski obrat in kopališče. S tem bi privabil turiste.

Naselje bi pridobilo novo cestno povezavo z Besnico z izgradnjo mostu čez reko Savo, kar bi znižalo prevozne stroške, ki pridejo z obdelavo kmetijskih površin v Besnici. Prav tako je most odlična priložnost za nove rekreacijske poti, pa naj gre za kolesarstvo ali pohodništvo.

5.2 Zasnova ureditve

Ureditev grajenega in naravnega roba, za večjo varnost in izboljšano podobo naselja. Vaški rob kaže identiteto oziroma razpoznavnost kraja, ki so pomemben člen pri razvoju. Ohraniti je treba tradicionalen videz in značaj. Spodbuditi je treba k obnavljanju zapuščenih objektov, v privlačne poslovne ali stanovanjske stavbe, prav tako je treba urediti dovoze do kmetijskih stavb. Z obnovo starih objektov bomo ohranili območja, kjer je širitev primerna za razvoj turizma. V samem središču naselja Okroglo prostih površin za gradnjo ni, zato bo širitev potekala po neizkoriščenih parcelah, ki ne spadajo v območje omejitev. Staro vaško jedro je treba ohraniti in urediti.

Med Zupanovo grajšino in cerkvijo Sv. Marije Magdalene je idealen prostor za nove športne površine z otroškim igriščem, saj v naselju površin takega tipa ni, s strani prebivalcev naselja pa je bila izražena želja po ureditvi t.i. športnega parka. Z urejeno peš potjo med parkom in vaškim jedrom bo povečana funkcionalna vrednost. Površine za šport, rekreacijo in oddih so predvidene tudi na savskem bregu, v neposredni bližini starega mlina pod Okroglim. Na obeh območjih so predvidena otroška igrala ter peskovnik. Na savskem bregu, kjer je območje večje, je predviden prostor za piknike. Območji bosta s strani obdani z višjim grmičevjem, z razlogom nemotečega umeščanja v krajino.

Izgradnja nove povezave med Okroglim in Spodnjo Besnico bi olajšala delo in predvsem znižala stroške, ki nastanejo pri prevozu na obdelovalne površine. Most bo imel pomembno vlogo pri širjenju novih kolesarskih in peš poti. Predlagamo lokacijo severno od starega Mlina, kjer je struga najožja. Upoštevati je treba železniško progo na levem bregu in urediti varen prehod čez progo. Točna lokacija izgradnje mostu se bo določila na podlagi študije umeščanja mostu v prostor v Občinskem podrobnem prostorsken načrtu, ter na podlagi narejene prometne analize.

KONCEPT RAZVOJA NASELJA OKROGLO

SLIKA 27

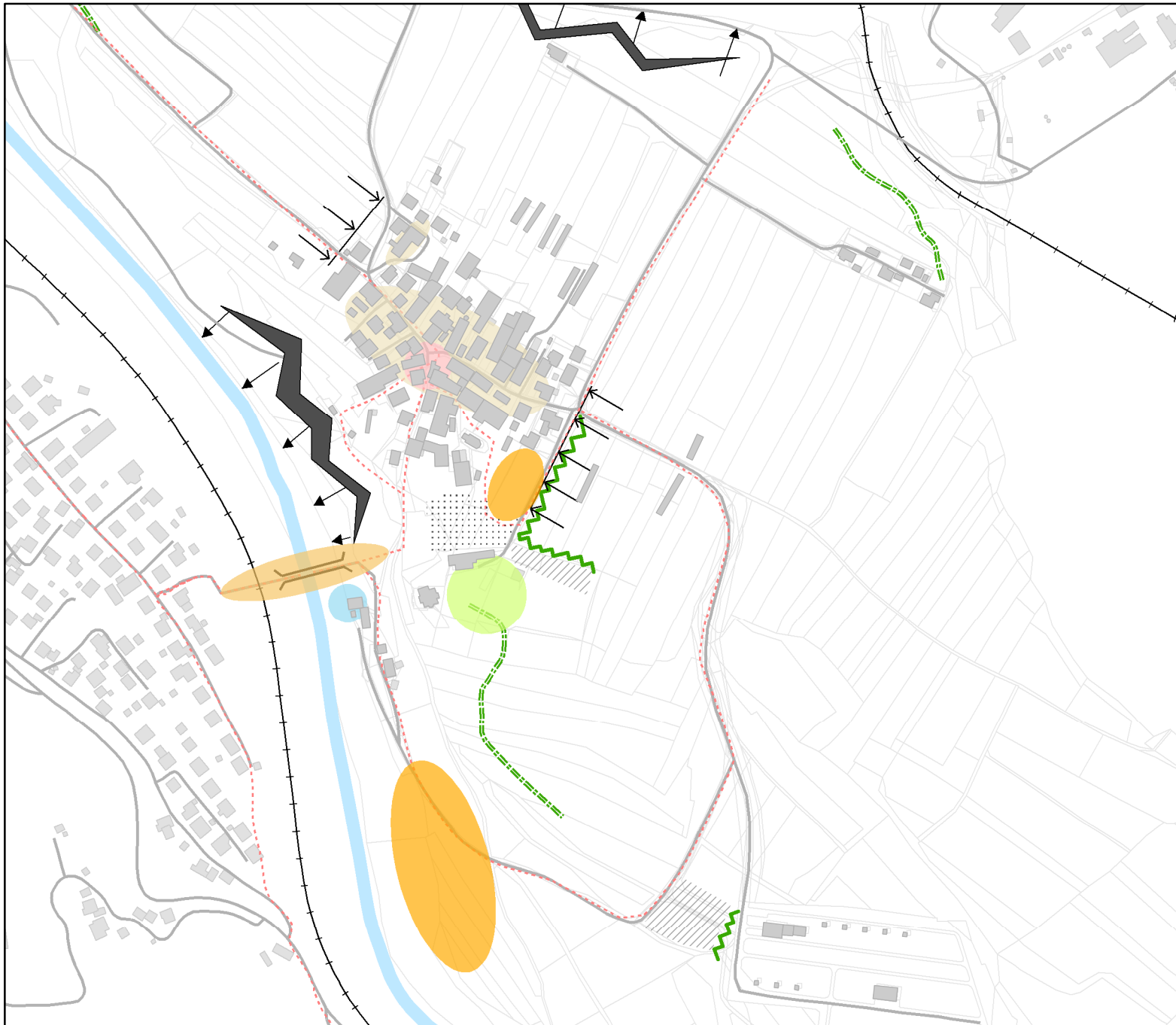
Legenda:

- Grajeni objekti
- Ohranitev in ureditev vaškega jedra
- Obnova grajenih objektov
- Obnova starega mlina
- Predvidene površine za šport in rekreacijo
- Predvidene površine za parkirišče
- Obstoječi park
- Izgradnja novega mostu
- Odprt prostor
- Reka Sava
- Most
- Železnica
- Nove sprehajalne in kolesarske poti
- Ceste
- Grajeni rob
- Reliefni rob
- Ozelenitev
- Ohranitev gozdnega robu
- Smer spusta reliefa

0 62,5 125 250 metrov

Vir: GURS, marec 2015
Avtor: Klavdija Mohorič

ZASNOVA NAMENSKE RABE PROSTORA

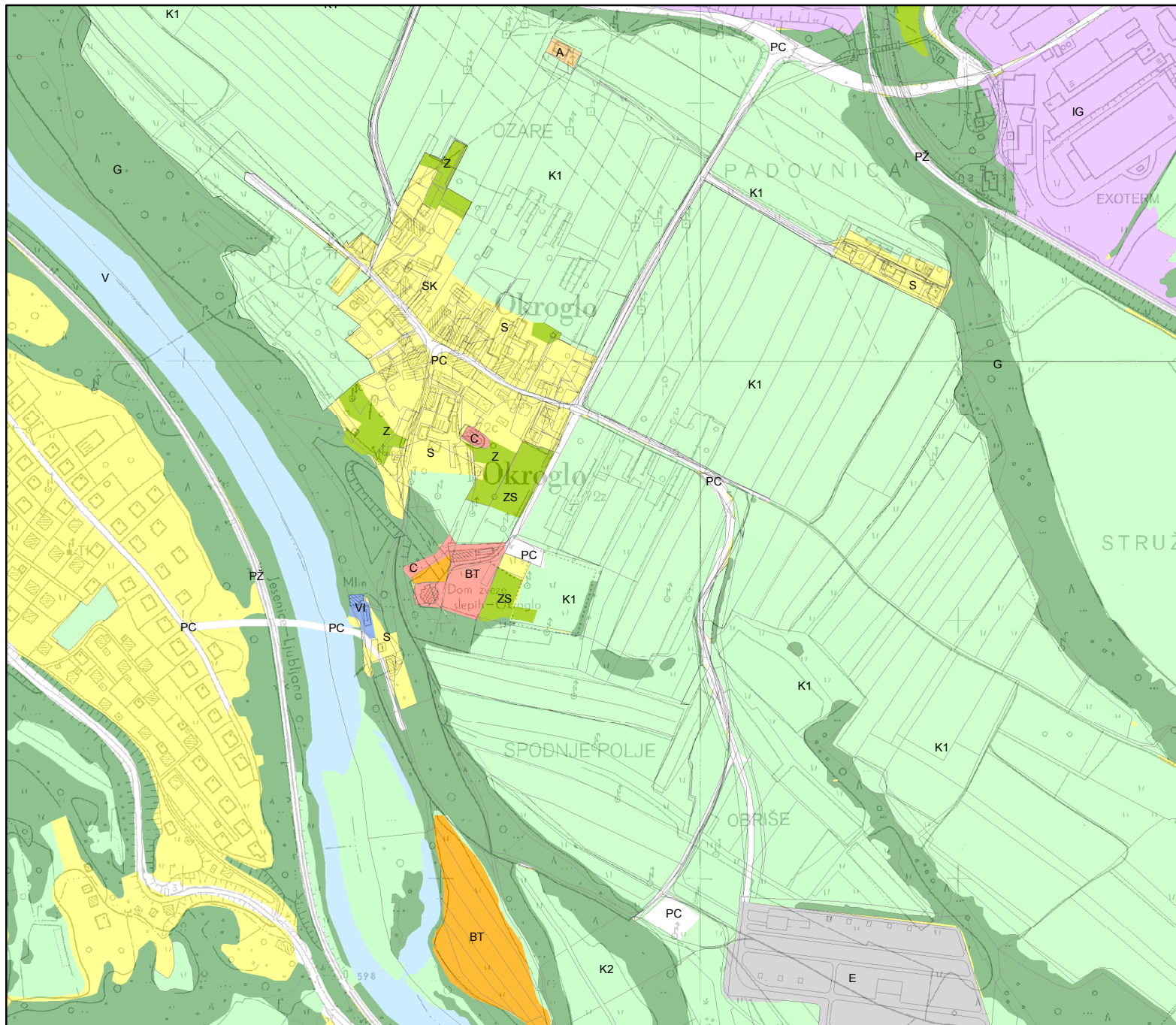
SLIKA 28

Legenda:

PC	Površine cest
PŽ	Površine železnic
SK	Površine podežljskega naselja
S	Območja stanovanj
A	Območje razpršene poselitve
BT	Površine za turizem
C	Območje centralne dejavnosti
IG	Gospodarska cona
VI	Vodna infrastruktura
V	Površinske vode
K1	Najboljša kmetijska zemljišča
K2	Druga kmetijska zemljišča
G	Gozd
Z	Zelene površine
ZS	Površine za oddih, šport in rekreacijo
E	Območje energetske infrastrukture

0 62,5 125 250 metrov

Vir: GURS; marec 2015
Avtor: Klavdija Mohorič

6 ZAKLJUČEK

Slovenija je pretežno podeželsko območje, saj kar tri četrtine celotnega ozemlja pokriva podeželje. Zaradi vse večjega trenda bivanja na obrobju mest ter dnevnih ruralno-urbanih migracij, se podeželje, kot ga poznamo iz preteklosti, spreminja. Delež prebivalstva, ki se ukvarja s kmetijstvom je v zadnjih nekaj desetletjih drastično upadel. Kmetijska poslopja zaradi tega propadajo propad, obdelovalne površine se zaraščajo. Podeželska naselja potrebujejo nov vir življenja, novo priložnost. Zato moramo veliko pozornosti posvetiti prav ohranjanju in razvoju podeželja.

Na primeru naselja Okroglo v Občini Naklo smo z različnimi prostorskimi analizami in opravljeno anketo, izdelali predlog prostorske ureditve. Glavni namen predloga je izkoristiti naravne in ustvarjene potenciale prostora ter človeških virov in s tem izboljšati kakovost življenja prebivalcev naselja.

Za mnenja o dosedanji ureditvi ter pričakovanjih za prihodnji razvoj, smo povprašali prebivalce naselja Okroglo. Po analizi odgovorov anketnega vprašalnika, smo dobili pogled na naselje, kot ga vidijo domačini. Predvsem so zadovoljni z dobro prometno povezavo in mirno lokacijo naselja. V splošnem so z urejenostjo naselja kar zadovoljni, najbolj z zelenimi površinami in kulturno dediščino. Neurejenost vaškega jedra so označili kot slabost naselja, a bolj kot ureditev le tega, si želijo odprtja vrat vile Toma Zupana za javnost (turizem, možnost najema prostora za prireditve) ter novih rekreacijskih površin. Glede vzpostavitve komunalnega omrežja so odgovori mešani, predvsem se postavlja vprašanje stroškov priklopa. Presenetili so nas odgovori glede izgraditve mostu med Okroglim in Besnico. Glede na to, da nikoli ni bilo interesa za vzpostavitev povezave, bi večina prebivalcev izgradnjo podprla.

Na podlagi terenskega dela in obdelave podatkov, smo izdelali različne prostorske analize naselja, s pomočjo katerih smo v povezavi z omejitvami in veljavno zakonodajo izdelali predlog ureditve naselja Okroglo. Analize, ki se nanašajo predvsem na socialno demografsko strukturo naselja, omejitve in rabo prostora, so nam pokazale možnosti razvoja. Najbolj ključne spremembe bi bile obnovitev propadajočih objektov ter starega mlina, ureditev vaškega jedra, nove površine namenjene rekreaciji in prostemu času ter nove označene kolesarske in peš poti.

Kot smo že omenili, ima zaradi lokacije, dobro ohranjene kulturne dediščine in naravnih danosti, naselje Okroglo v Občini Naklo veliko potencialov za razvoj v manjšo ruralno turistično točko.

Vsi predlogi v diplomski nalogi so zastavljeni zgolj teoretično. Vsekakor se zavedamo, da bi bilo za realizacijo idejnih zasnov potrebno poseči v prostorski akt občine, pridobiti dovoljenja in šele nato posegati v prostor. Poleg vsega naštetega pa so vsekakor največji dejavnik finančna sredstva, brez katerih noben projekt ne more biti izpeljan.

VIRI

Atlas okolja, 2014.

http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso

(Pridobljeno 13. 10. 2014.)

Ažman Momirski, L. In Kladnik, D. 2009. Preobrazba kulturne pokrajine v Sloveniji. Ljubljana: založba ZRC: 20 str.

Barbič, A. 2005. Izzivi in priložnosti podeželja. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede: str. 32, 301

Barbič, A. 1991. Prihodnost slovenskega podeželja: prostor, prebivalci, gospodarske dejavnosti. Novo Mesto: Tiskarna Novo Mesto, Dolenjska založba: str. 107-109.

Cánoves, G. 2002. Rural tourism in Spain: an analysis of recent evolution. Ballatera: Department of Geography, Universitat Autònoma de Barcelona: 766 str.

Demografski podatki naselja Okroglo. 2014.

http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/Dem_soc.asp (Pridobljeno dne 10. 10. 2014.)

Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom 2008. Leader in Las. Razvoj podeželja.

http://www.razvoj-podezelja.si/index.php?option=com_content&view=article&id=21&Itemid=39

(Pridobljeno 20. 11. 2014.)

Gabrijelčič, P., Fikfak, A. 2002. Rurizem in ruralna arhitektura, Ljubljana: Fakulteta za arhitekturo: str. 27, 28, 129, 132.

Glück, A. 1993. Podeželje – vrt prihodnosti: nove možnosti. Komenda, Glavarjeva družba: 153 str.

Kladnik, D., Ravbar, M. 2003. Členitev slovenskega podeželja. Ljubljana: Založba ZRC: 156 str.

Lamovšek Zavodnik, A. 2008. Načrtovanje rabe površin; Sodelovanje javnosti. Predavanje. Ljubljana: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Marušič, J., Ogrin, D., Maligoj, T., Japelj-Mužič, M. 1996. Značilni krajinski vzorci Slovenije : po projektu Regionalna razdelitev krajinskih tipov Slovenije. Ljubljana : Ministrstvo za okolje in prostor, Urad RS za prostorsko planiranje: 4 str.

Mekinc, J. 2013. SWOT analiza. Ljubljana, Projekt KSJS Priložnost za nov začetek: 4 str.

Natura 2000. 2014. Agencija RS za okolje.

[http://www.arso.gov.si/narava/natura %202000/](http://www.arso.gov.si/narava/natura%202000/) (Pridobljeno 1. 10. 2014.)

Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije. 2004. Uradni list RS.

<http://www.uradni-list.si/1/content?id=50220> (Pridobljeno 10. 10. 2014.)

Podatki o občini Naklo. 2012.

<http://www.stat.si/obcinevstevilkah/Vsebinska.aspx?leto=2014&id=110> (Pridobljeno 4. 11. 2014.)

Podatki za Gorenjsko, Interaktivni statistični atlas Slovenije. 2014.

<http://stat.monolit.si> (Pridobljeno 5. 11. 2014.)

Podatki o kmetijstvu in gozdarstvu. 2014.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Kmetijstvo_in_gozdarstvo_Slovenije (Pridobljeno 10. 10. 2014.)

Pogačnik, A. in Konjar, M. 2010. Partnerstvo mest in podeželja – funkcionalni pristop. V *Podeželje na preizkušnji: jubilejni zbornik ob upokojitvi izrednega profesorja dr. Antona Prosenca*. Ljubljana: FGG: Geodetski inštitut Slovenije: 40 str.

Pogačnik, K. 2010. Lokalni energetske koncept občine Naklo.

<http://www.naklo.si> (Pridobljeno 10. 10. 2014.)

Politika urejanja prostora RS. 2002. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo. Urad RS za prostorsko planiranje.

<http://www.mzi.gov.si/fileadmin/mzi.gov.si/pageuploads/publikacije/politika-upro.pdf>

(Pridobljeno 20. 11. 2014.)

Prah, J. 2012. 3. izobraževalni modul projekta Delim znanje – ohranjam dediščino »KULT PRO«, Kult pro. [http://www.kultpro.si/UserFiles/File/Naravne %20vrednote.pdf](http://www.kultpro.si/UserFiles/File/Naravne%20vrednote.pdf)

(Pridobljeno 13. 10. 2014.)

Praprotnik, R. 2012. Slovenija je kaotično polurbanizirano podeželje.

<http://www.dnevnik.si/vec-vsebin/1042332167#> (Pridobljeno 20. 11. 2014.)

Program razvoja podeželja 2007-2013. 2013. Program podeželja.

[http://www.program-podezelja.si/images/phocadownload/Arhiv_PRP_2007-](http://www.program-podezelja.si/images/phocadownload/Arhiv_PRP_2007-2013/prp_2007_2013_6_sprememba.pdf)

[2013/prp_2007_2013_6_sprememba.pdf](http://www.program-podezelja.si/images/phocadownload/Arhiv_PRP_2007-2013/prp_2007_2013_6_sprememba.pdf) (Pridobljeno 10. 9. 2014.)

Program razvoja podeželja 2014-2020. 2014. Program podeželja.

<http://www.program-podezelja.si/sl/vsebina-programa/program-razvoja-podezelja-2014-2020>

(Pridobljeno 1. 10. 2014.)

Prosen, A. 1993. Sonaravno urejanje podeželskega prostora. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, FGG, Katedra za prostorsko planiranje: 118 str.

Prosen, A. 2011. Prenova podeželja; Metode planiranja; fizično planiranje prostora. Predavanje. Ljubljana: Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Projekt Statistike razvoja podeželja. 2014. Statistični urad Republike Slovenije.

http://www.stat.si/tema_splosno_upravno_podezelje_predstavitev.asp (Pridobljeno 10. 9. 2014.)

Razvoj mest in podeželja – trajnostni razvoj. 2010. Center RS za poklicno izobraževanje.

http://www.cpi.si/files/cpi/userfiles/TrajnostniRazvoj/03_Razvoj_mest_in_podezelja.pdf

(Pridobljeno 18. 9. 2014.)

Razvoj podeželja 2014-2020. 2014.

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_sl.htm

(Pridobljeno 30. 9. 2014.)

Rikanovič, R. 2003. Digitalne podatkovne zbirke pokrovnosti/rabe tal Slovenije. Geološki zavod Slovenije. <http://www.geologija-revija.si/dokument.aspx?id=458> (Pridobljeno 13. 10. 2014.)

Renčelj, S. 2010. Načrtovanje razvoja podeželja. V Podeželje na preizkušnji: jubilejni zbornik ob upokojitvi izrednega profesorja dr. Antona Prosen. Ljubljana: FGG: Geodetski inštitut Slovenije: str. 199 – 200.

Statistični podatki za Gorenjsko. 2010.

<http://www.bsc-kranj.si/O-Gorenjski/Statisticni-podatki> (Pridobljeno 11. 11. 2014.)

Strategija prostorskega razvoja Slovenije. 2004. Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Direktorat za prostor, Urad za prostorski razvoj.

Strategija razvoja in trženja sonaravnega turizma gorenjske za obdobje 2010-2015. 2009.

http://www.bsc-kranj.si/resources/files/doc/SONARAVNI/Priloga_st_1_k_Aktivnosti_1a_-_

[_Celotna_analiza_stanja_2.pdf](#) (Pridobljeno 5. 11. 2014.)

Strategija razvoja Slovenskega turizma 2012-2016. 2012.

http://www.mgrt.gov.si/fileadmin/mgrt.gov.si/pageuploads/turizem/Turizem-strategije_politike/Strategija_turizem_sprejeto_7.6.2012.pdf (Pridobljeno 2. 10. 2014.)

Trajnostni razvoj. 2014.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Trajnostni_razvoj (Pridobljeno 2. 10. 2014.)

Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005.

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED3176> (Pridobljeno 13. 10. 2014.)

Mohorič, K. 2015. Predlog prostorske ureditve naselja Okroglo v Občini Naklo.

Dipl. nal. – VSŠ. Ljubljana, UL FGG, Odd. za geodezijo, Smer za prostorsko informatiko.

PRILOGE

PRILOGA A: Anketa o zadovoljstvu prebivalcev z urejenostjo naselja Okroglo v Občini Naklo

PRILOGA A

ANKETA O ZADOVOLJSTVU PREBIVALCEV Z UREJENOSTJO NASELJA OKROGLO V OBČINI NAKLO

Pozdravljeni. Sem Klavdija Mohorič, študentka Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, smer geodezija. Prihajam iz Žabnice, vendar že vrsto let zahajam na Okroglo. Zato sem Okroglo izbrala kot osrednjo temo mojega diplomskega dela, katerega naslov je Predlog ureditve naselja Okroglo v Občini Naklo. Namen tega anketnega vprašalnika je pridobiti informacije o zadovoljstvu prebivalcev z urejenostjo naselja ter njihovimi potrebami za njegovo nadaljne prostorsku urejanje. Anketa je anonimna, vaši odgovori pa bodo upoštevani kot pomembno izhodišče za oblikovanje predlogov ureditve naselja Okroglo.

Anketa je sestavljena iz štirih sklopov. V prvem so osnovna demografska vprašanja, v drugem sklopu se vprašanja nanašajo na grajeno okolje (objekti in gospodarska javna infrastruktura: vodovod, kanalizacija, ceste, oskrba z elektriko, telekomunikacijske storitve). Eno vprašanje je namenjeno tudi načinu ogrevanja stavb. V tretjem sklopu se vprašanja nanašajo na zadovoljstvo prebivalcev z obstoječimi ureditvami v naselju. V zadnjem, četrtem sklopu pa želimo izvedeti, kako ste prebivalci zadovoljni z urejenostjo svojega kraja in kakšna so pričakovanja za prihodnji prostorski razvoj.

Anketa vesbuje pretežno izbirna vprašanja, pred katerimi obkrožite izbran odgovor. Pri označenih vprašanjih je možno obkrožiti tudi več odgovorov. Nekatera vprašanja od vas zahtevajo vrednostno oceno podanih odgovorov, pri katerih trditev ocenite z vrednostmi od 1 (se sploh strinjam oz. zelo nezadovoljen) do 5 (se popolnoma strinjam oz. zelo zadovoljen).

I Splošni podatki o prebivalcih naselja Okroglo

1.) Število članov v gospodinjstvu:

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) več kot 4

2.) Število generacij v gospodinjstvu

- a) ena generacija
- b) več generacij (navedite katere: _____)

3.) Stopnja priseljevanja (Ali živite na Okroglem že celo življenje ali ste se priselili? Če ste se preselili, navedite od kod ste se preselili ter koliko let živite na tem območju.)

- a) celo življenje
- b) preselil/a sem se iz drugega naselja v Občini Naklo
- c) preselil/a sem se iz druge občine v Gorenjski regiji
- d) preselil/a sem se iz druge slovenske regije
- e) preselil/a sem se iz tujine, navedite od kod _____

- 4.) *Status oziroma zaposlitev družinskih članov (na črto desno od odgovora napišite število družinskih članov, ki ustrezajo statusu oziroma zaposlitvi)*
- a) dijak, študent _____
  - b) zaposlen v kmetijstvu _____
  - c) samozaposlen _____
  - d) zaposlen v izobraževanju _____
  - e) zaposlen v javni upravi _____
  - f) upokojenec _____
  - g) nezaposlen _____
  - h) druga zaposlitev, navedite kaj _____
- 5.) *Če poleg osnovne, izvajate tudi dopolnilno dejavnost, prosimo, obkrožite katero;*
- a) živinoreja
  - b) poljedelstvo
  - c) čebelarstvo
  - d) gozdarstvo
  - e) turizem
  - f) ribištvo/lov
  - g) drugo, navedite kaj _____
  - h) nimam dopolnilne dejavnosti

II Kakovost grajenega okolja

- 1.) *Katere objekte imate v lasti oz. jih uporabljate*
- a) stanovanjska hiša
  - b) poslovni prostori
  - c) objekt za izvajanje gospodarske dejavnosti (stavba za izvajanje samostojne dejavnosti/obrti ....)
  - d) hlev
  - e) kozolec
  - f) drugo gospodarsko poslopje v sklopu kmetije, navedite katero
  - g) drvarnica
  - h) čebelnjak
  - i) drugo, navedite kaj _____
- 2.) *Ali ste s stanovanjsko hišo, v kateri stanujete zadovoljni?*
- a) smo zadovoljni
  - b) hiša je premajhna
  - c) hiša je prevelika
  - d) hiša je potrebna prenove
  - e) želim zgraditi novo hišo
  - f) drugo, navedite kaj _____

3.) *Naše gospodinjstvo ima priklop na (obkroži več)*

- a) vodovod
- b) elektrika
- c) telefon
- d) internet

4.) *Ali ima vaše gospodinjstvo centralno ogrevanje?*

DA NE

5.) *Kako je po vašem mnenju urejena obstoječa gospodarska javna infrastruktura v naselju. Pri vsakem odgovoru obkrožite eno izmed možnosti: slaba, dobra, zelo dobra*

Vodovod	SLABA	DOBRA	ZELO DOBRA
Elektrika	SLABA	DOBRA	ZELO DOBRA
Internet	SLABA	DOBRA	ZELO DOBRA
Cestno omrežje	SLABA	DOBRA	ZELO DOBRA

6.) *V naselju ni kanalizacije in optičnega kabla. Si v prihodnosti želite priključitve na ti omrežji?*

Kanalizacija DA NE

Optika DA NE

III Zadovoljstvo z obstoječimi ureditvami v kraju

Na vprašanje odgovorite z obkrožitvijo števila od 1 do 5.

1.) *V tem vprašanju vas sprašujemo o kakovosti posameznih ureditev v naselju. Pri vsaki trditvi podajte svoje strinjanje, tako da obkrožite eno izmed ponujenih ocen.*

	Se sploh ne strinjam	Se ne strinjam	Niti eno niti drugo	Se strinjam	Se popolnoma strinjam
Dobra prometna povezava	1	2	3	4	5
Umirjena lokacija	1	2	3	4	5
Podeželsko ozračje	1	2	3	4	5
Bližina vodotoka	1	2	3	4	5
Bogata kulturna dediščina	1	2	3	4	5

- 2.) *Kaj so po vašem slabosti naselja? Možnih več odgovorov.*
- a) neurejen javni prevoz
  - b) zbirališče in stiskalnica odpadkov pod naseljem
  - c) ureditev naselja
  - d) ni javnega prostora, za zbiranje in druženje prebivalcev
  - e) drugo _____

IV Predlogi in želje za bodoči prostorski razvoj kraja

- 1.) *Omejitve, ki zavirajo razvoj naselja so:*
- a) pomanjkanje interesa prebivalcev naselja
  - b) pomanjkanje ustreznih površin za gradnjo/širitev
  - c) pomanjkanje podpore s strani Občine
  - d) pomanjkanje finančnih sredstev
  - e) drugo, kaj _____
- 2.) *Najbolj moteči objekti oz. površine so:*
- a) neurejena dvorišča
  - b) neobnovljeni objekti
  - c) bližina obdelovalnih površin
  - d) drugo, navedite kaj _____
- 3.) *Kako ste zadovoljni z urejenostjo naselja? Pri spodnjih trditvah obkrožite ustrezno oceno, s katero podate svoje mnenje.*

	Zelo nezadovoljen	Nezadovoljen	Niti eno niti drugo	Zadovoljen	Zelo zadovoljen
Vizualna podoba naselja	1	2	3	4	5
Obdelovalne površine	1	2	3	4	5
Vrtovi in druge zelene površine	1	2	3	4	5
Vaško jedro	1	2	3	4	5
Stanovanjski objekti	1	2	3	4	5
Gospodarski objekti	1	2	3	4	5
Objekti kulturne dediščine	1	2	3	4	5

- 4.) *Če bi imeli možnost urediti oz. spremeniti eno stvar v naselju, bi to bilo:*
- a) nov gostinski obrat pri starem mlinu
  - b) odprtje Zupanove grajšine za javnost
  - c) prometna ureditev skozi naselje
  - d) ureditev starega vaškega jedra
  - e) sanacija in ureditev zapuščenih objektov
  - f) drugo, navedite kaj _____

5.) *Naselje bi bilo bolj privlačno:*

- a) z graditvijo novih stanovanjskih hiš
- b) z vizualno ureditvijo
- c) uredili kopališče
- d) naredili športni park za otroke in odrasle
- e) drugo, navedite kaj _____

6.) *Za počitek in rekreacijo si želimo:*

- a) več urejenih sprehajalnih in kolesarskih poti
- b) klopi za počitek
- c) igrala za otroke
- d) urejeno kopališče
- e) drugo _____

7.) *Bi podprli izgradnjo mostu, ki bi povezoval Okroglo in Besnico?*

DA NE

8.) *Most med Besnico in Okroglim bi uporabljal za:*

- a) novo pot do delovnega mesta
- b) lažji dostop do obdelovalnih površin
- c) novo peš in kolesarsko pot

9.) *Če imate dodatne predloge, komentarje, ki jih nisem zajela v vprašanja, jih prosim navedite:*

_____

_____

Hvala za sodelovanje!

Rezultate ankete na vašo željo prinesem na dom. Možna je tudi objava v naslednji številki Glas občine Naklo Naklan'c.